

ÚJ KELET

FÜGGETLEN HETILAP - ALAPÍTÓ FŐSZERKESZTŐ: DR. MARTON ERNŐ ז״ל

24 oldal ■ 12.00 sekel, Eiláton 10,50 sekel ■ 20602. szám ■ 2015. április 16. csütörtök ■ 5775. niszán 28.

ÚJABB FORDULÓ AZ IRÁNI ATOMTÁRGYALÁSOKBAN

A jemeni katonai helyzet is befolyásolhatja a megbeszélések menetét

Alig egy héttel a keretmegállapodás kihirdetése után ellentmondó beszámolók jelentek meg az amerikai, illetve az iráni sajtóban a felek által két nyelven – angolul és perzsául – aláírt dokumentum különböző értelmezéséről.

A problémát jelek szerint a dokumentum félreérthető perzsa nyelvű fordítása okozza.

Mint emlékeztet, az Izrael által igen rossznak tartott keretegyezményt Barack Obama elnök jó egyezségnek („good deal”) nevezte, és még Dzsavad Zarif iráni külügyminiszter is úgy nyilatkozott, hogy „elég sok mindent sikerült

elérnünk”.

A legfőbb félreértés az ENSZ Biztonsági Tanácsa és más nyugati tényezők által Irán ellen fogantatott szankciók feloldásával, illetve annak időpontjával kapcsolatos.

A nyugati értelmezés szerint a szankciókat fokozatosan, az irániakkal szemben támasztott követelések teljesítésétől függően szüntetik meg; iráni értelmezés szerint viszont a június 30-án esedékes végleges egyezmény aláírása után azonnal.

Hasszán Rohani, az Iráni Iszlám Köztársaság elnöke kijelentette: országa nem fogja aláírni a végleges

egyezményt, amennyiben a másik fél nem garantálja a szankciók azonnali feloldását.

„A tárgyalások célja, hogy megőrizze a nemzet nukleáris jogait. Szeretnénk, hogy az mindenki javára szolgáljon. Az iráni nemzet mindig győztes volt a tárgyalásokon, és győztes is marad” – szónokolt Rohani az iráni „Nukleáris napon”.

Barack Obama elnök a múlt héten hangsúlyozta: az Irán ellen hozott szankciókat csakis abban az esetben függesztik fel, ha a nemzetközi felügyelők úgy találják, hogy Irán valóban eleget tett a megállapodásban lefektetett követelményeknek, és az ellenőrzés úgy taláta, hogy Irán a megfelelő számúra korlátozta az urándúsító centrifugák számát, azokat nem újította fel, és leállította a nukleáris fejlesztést.

Wendy Sherman, az Egyesült Államok külügyminisztériumának a politikai ügyekért felelős államtitkára egy interjúban beismerte: az ellentmondó értelmezések „sötét felhőt borítanak” a végleges egyezmény kilátásaira.

„Nyilvánvaló volt, hogy a különböző nyelvű verziók némileg eltérőek lesznek egymástól, de vigyáztunk

rá, hogy ne legyenek ellentmondóak” – magyarázta az államtitkár.

Egy bizonyos: nagyon sok munka van még hátra a június 30-i határidő elérézéséig.

A fő nyomás most a Fehér Házra nehezedik, hogy ezt és a jövőben felmerülő problémákat és nézeteltéréseket elsimítsa, és hogy egy valóban „jó egyezség” jöhessen létre, amely hatékonyan meggátolja Iránt a nukleáris fegyver birtoklásában.

Mark Kirk republikánus szenátor pénteken bejelentette, hogy az Irán elleni szankciókat meghosszabbító Kirk-Menendez-féle törvénytervezet benyújtását elhalasztják, de nem tovább, mint a végleges meg egyezés aláírására kijelölt június 30-i határidőig.

Az Egyesült Államok törvényhozásában tárgyalás alatt áll egy kétpárti törvényjavaslat, amely lehetővé tenné, hogy a Kongresszus jóváhagyja, vagy akár elutasíthassa az Obama elnök által elfogadott végleges megállapodást Iránnal.

Bob Corker, a Szenátus külügyi bizottságának az elnöke csütörtökön kijelentette, hogy a Bizottság a törvénytervezetet április 14-én terjeszti be, és arról később szavaznak.

Kedden ismét tárgyalóasztalhoz ültek a felek. A helyzetet nehezítette, hogy az elmúlt héten nyilvánosságra került részletek alapján Szaúd-Arábia ugyanolyan jogokat követel a nukleáris technológiák birtoklásában, mint amekkorát Iránnak engedélyeznek.

A két regionális hatalom (illetve az iszlám szunnita és síita ága) közötti rivalizálás nem új és a jemeni politikai helyzet miatt egyre élesebb. Mint ismert a Szaúd-Arábia vezette arab katonai szövetség, amely főként a GCC tagországaiból áll, március vége óta légitámadásokkal támadja a jemeni húszik állásait, akiket viszont Irán támogat fegyverrel és pénzzel.

Ali Hamenei ajatolláh, Irán legfelsőbb vezetője néhány napja felszólította Szaúd-Arábiát a légitámadások beszüntetésére, a katonai beavatkozást pedig bűncselekménynek nevezte. A rijádi vezetés azonban vasárnap határozottan elutasította Teherán követelését. Sőt a napokban Szaúd-Arábia harci helikoptereket telepített jemeni határához, ahol korábban több szaúdi határőr meghalt a húszik vezette támadásban.

Halmos László

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy

Hoffmann Imre

elhunyt.

Temetését 2015. április 13-án, hétfőn tartottuk.

**HOFFMANN GIORA, DANIELA, ALMA
ÉS A GYÁSZOLÓ CSALÁD
RÉSZVÉTNYILVÁNÍTÁS TEL. 052-890-5671**

EHETI LAPSZÁMUNKBÓL:

- * Életfogytiglani börtön alagútásáért (3. oldal)
- * A Holland Szocialista Párt két arca (4. oldal)
- * Nem csak érdekvédelem (7. oldal)
- * A rejtőző béke nyomában (9. oldal)
- * Soá-napi emlék egy angyalról (10. oldal)
- * Hány nap egy év? (11. oldal)
- * Az Élet menete Budapesten (12. oldal)
- * Kis pénz, nagy pénz (13. oldal)
- * Szerot, az ostromlott város (15. oldal)
- * Kenyérre kenhető krémek (21. oldal)

HIRDETÉS ÉS ELŐFIZETÉS

**ÜGYEKBE HÍVJA
GEORG EDRI**

A 050/534-5041-ES TELEFONSZÁMON.

9 771565 391001

16

16/04/2015

אוקולט סופ"ש

Oroszország feloldotta az SZ-300-as légvédelmi rakéták embargóját Irán felé

Vlagyimir Putyin orosz államfő feloldotta az Sz-300-as orosz légvédelmi rakéta-rendszer Iránnak történő szállítására vonatkozó tilalmat - közölte hétfőn a Kreml sajtószolgálat.

Oroszország az ENSZ Biztonsági Tanácsának 2010. június 9-én az iráni atomprogram miatt Teheránnal szemben hozott büntetőintézkedése keretében függesztette fel a 2007-ben Iránnal kötött, 800 millió dollár értékű fegyverszállítási szerződésének teljesítését. Az Sz-300-asokra nem terjedt ki az ENSZ szankció, a szállítások leállítására orosz döntés volt. Irán kártérítésként 4 milliárd dollárt követel a genfi nemzetközi választott bíróságon Moszkvától.

Szergej Lavrov orosz külügyminiszter elmondta, hogy a fegyverzet kizárólagosan védelmi célokat szolgál, nem képes támadásra és nem veszélyeztet egyetlen Irán térségében lévő országot, így Izraelt sem.

Szergej Sojgu orosz védelmi miniszter az

idén januárban Iránba látogatott és a két ország katonai együttműködésének erősítéséről írt alá megállapodást. Az amerikai külügyminisztérium ezt követően ismét arra figyelmeztette Moszkvát, hogy nem lenne elfogadható az orosz légvédelmi rakétakomplexumok Iránba szállítása.

Február 23-án Szergej Csemezov, a Rosztyeh orosz hadiipari vállalat vezetője azt mondta, hogy az Sz-300-as komplexumok helyett a korszerűbb Sz-300BM (Antej-2500-as) légvédelmi rendszereket kínáltak fel Iránnak, de az még nem döntött a kérdésben. Washingtonban támogatták ezt az orosz ajánlatot.

A szállítások az Sz-300-as típusból néhány hónap múlva elkezdődhetnek, a korszerűbb változathoz másfél év alatt - vélekedett az Interfax forrása.

Az orosz kormány bejelentése „a készülő (nukleáris) megállapodással Iránnak biztosított legitimitáció közvetlen eredménye, és annak a bizonyítéka, hogy a (nemzetközi) korlátozá-

sok eltörlését követő gazdasági növekedést Irán fegyverkezésre fogja felhasználni, nem pedig az iráni nép jólétének biztosítására - írta közleményében Juvál Steinic, a nemzetközi kapcsolatokért és hírszerzésért felelős izraeli miniszter.

John Kerry amerikai külügyminiszter aggodalmát fejezte ki orosz partnerének, Szergej Lavrovnak amiatt, hogy Moszkva feloldotta az Sz-300-as orosz légvédelmi rakéta-rendszer Iránnak történő szállítására vonatkozó tilalmat - közölte hétfőn Josh Earnest, a Fehér Ház szóvivője.

A szóvivő rámutatott: konfliktusba kerülhet a Teheránnal szemben bevezetett nyugati szankciórendszerrel Oroszországnak az a lehetséges döntése, hogy „olajat árúért” alapú cserekereskedelemben bocsátkozzon Iránnal. Szavai szerint az amerikai kormány tudomása szerint a megállapodást még nem véglegesítették, de tárgyalások folynak róla.

MTI

MUSZLIMOK GYILKOLJÁK A PALESZTINOKAT SZÍRIÁBAN – EURÓPA HALLGAT

A szíriai hadsereg azt mérlegeli, hogy kiűzi a brutális terrorszervezet abból a damaszkuszi menekülttáborból, ahová egy hete fészkelte be magát, és ahol százával gyilkolja a palesztinokat. Mivel Izrael nem vádolható, a világ hallgat.

A Damaszkuszhoz közeli Jarmúkbán, mintegy két négyzetkilométernyi területen több évtizede palesztin menekülttábor működik. A korábban 160 ezres Jarmúkbán most 18 ezren éheznek, köztük 3500 gyermek. A tábor egy hete az Iszlám Állam (IS) fegyveresei foglalták el, azóta mindennapos a gyilkosság, az üldözés, a lefejezés és a nők megerőszakolása. Humanitárius segélyszállítmányok nem érkeznek meg a városrészbe.

A menekülttáborban erős pozíciói voltak a Hamász terrorszervezethez közeli Aknaf csoportnak, amely hadban áll az IS-szel, mostanra azonban úgy tűnik, a SOHR emberi jogi szervezet által korábban közölt hírekkel ellentétben nemhogy kiűzte volna az IS csapatait Jarmúkból, de totálissá vált az iszlamisták térnyerése. Mint kiderült, az sem volt igaz, hogy az IS riválisa, az al-Kaidához kötődő al-Nuszra Front a Hamászt támogatta volna a küzdelemben, épp ellenkezőleg, amikor élesre fordult a helyzet, az IS-t segítették.

Anvar Abdel-Hádi, a Palesztinai Felszabadítási Szervezet (PFSZ) szíriai politikai igazgatója egy rádiós nyilatkozatában elmondta: a szélsőségesek megtiltották a tábor lakóinak, hogy elhagyják lakhelyeiket, mert – mint a TASZSZ orosz hírügynökség idézte a palesztin tisztségviselőt – az Iszlám Állam fegyveresei

„élő pajzsként” akarják őket felhasználni a harcokban – jelentette az MTI.

Sokan attól félnek, hogy a palesztinokkal szembeni muszlim erőszak áttételesen ismét Izraelre üt vissza, hiszen az arab menekülttáborokban sínylődő palesztinok sorsa iránt eleddig inkább közömbös PFSZ-vezetők számára a helyzet csupán újabb alkalmat kínál a „hazatérési jog” hangoztatására, tehát arra, hogy visszaáramoljanak Izraelbe, ill. újabb területeket követeljenek, dacára annak, hogy a zsidó állam megalakulása után nemcsak onnan menekült el 700 ezer arab, de a palesztin területekről is elűldözték a zsidókat.

Emlékeztet az is, hogy Mah-múd Abbász palesztin elnök két évvel ezelőtt a palesztin menekültekről azt mondta: „jobb, ha Szíriában hálnak meg, mintha feladják a hazatérési jogát.” Ez a „jog” ma az akkori menekültek leszármazottaival együtt úgy 5 millió embert érintene. A palesztin menekültek többsége az arab térség különböző táboraiiban él, így Szíriában is; ez utóbbiakat a szíriai polgárháború lényegében csapdába ejtette.

Az Aszad-rezsim azonban most, a Spiegel Online információja alapján, elszánta magát a beavatkozásra: katonai akcióval akarnak véget vetni az IS jarmúki rémuralmának, bár azt még nem tudni, mikorra tervezik a beavatkozást. Miután Ali Haidar szíriai miniszter tárgyalta a palesztinok képviselőivel, azt hangsúlyozta, hogy „a jelenlegi körülmények között katonai megoldásra van szükség.” A PFSZ vezetői is úgy látják, most már hiábavaló kizárólag „politikai megoldást” keresni, ezért ők a maguk részéről támogatni fogják a szíriai

kormány döntését (annak ellenére is, hogy a damaszkuszi kormány korábban szintén támadta a palesztinokat a menekülttáborban). A veszélyes körzetekből egyébként eddig csak négyszáz családot (mintegy kétezer embert) sikerült kimenekíteni – köztük a palesztinok.

A különleges helyzet hozta magával azt is, hogy jobb- és baloldali izraeli lapok egyaránt azt kérdezik: most, hogy nem izraeli légicsapás, hanem iszlamista erőszak végez sok palesztinnal, hol vannak az európai tömegtüntések, a nagyvárosi felvonulások, hol van a „progresszív” értelmiség szolidaritása a palesztinokkal? A konzervatív The Times of Israel bloggereké éppúgy joggal teszi fel ezt a kérdést, mint a baloldali Haaretz kommentátora, aki keserűen jegyzi meg, hogy a nemzetközi szervezetek mellett a baloldal is leszerepelt Jarmúkbán, hiszen ilyenkor egyáltalán nem hallatja a hangját a palesztinok szenvedései láttán.

MTI

Kártérítés terrorizmus finanszírozásért

A jordániai Arab Bank bűnös, ezért köteles kártérítést fizetnie azoknak az amerikai áldozatoknak, hozzátartozóknak, akik a palesztin terroristák támadásaiban sérültek vagy haltak meg. A csaknem egy évtizede húzódo perben bebizonyosodott, hogy a bank 2004 között 150 Hamász vezetővel és terroristával volt üzleti kapcsolatban, és segített finanszírozni az akcióikat. A pénzügyintézetnek most 297 felperesnek kell fizetnie, akik közvetlenül, vagy közvetve érintettek voltak a terrortámadásokban.

EGYIPTOM: ÉLETFOGYTI GLANI BÖRTÖN AZ ALAGÚTÁSÓKRA

A kairói kormányzat további kemény lépéseket fogantatosított a Gázai-övezet 2006 óta kormányzó Hamasz ellen, amelyet Egyiptom terrorszervezetként tart nyilván és úgy is kezel, mint a rendszer halálos ellenségét.

A Hamasz a Muzulmán Testvériség palesztin ágaként jött létre a 1987-ben. A MENA egyiptomi hírügynökség vasárnap közölte: az ország büntető törvénykönyve módosítása alapján ezentúl életfogytiglani börtönbüntetéssel sújtják nem csak azt, aki alagutat ás az egyiptomi Szináj-félsziget és a Gázai-övezet határa alatt, de azt is, aki ilyen tevékenységről tudomást szerzett, és nem jelentette a hatóságoknak.

Az egyiptomi hadsereg szükségállapotot hirdetett ki a Szináj-félszigetnek a Gázai-övezettel határos régiójában, miután az utóbbi hónapokban egymást érik a robbantásos és lövöldözéses merényletek az egyiptomi biztonsági erők emberei ellen.

Tavaly összesen 33 egyiptomi katona és rendőr vesztette életét terrortámadások következtében a Szináj-félszigeten.

A legfőbb veszteségek El Aris városban és környékén érik az egyiptomi rendfenntartó erőket.

A félszigeten évek óta garázdálkodó terrorcsoportok a közelmúltban – területi összefüggés híján – elvben csatlakoztak az Iszlám Államhoz, és a napokban lefejezéses videót tettek közzé.

Az utóbbi félévben az egyiptomi hadsereg és határőrség a legtöbb, a Gázai-övezetből ásott, egyiptomi kijáratot rendelkező alagutat berobbantotta.

Rafiach (Rafah) város nyugati, egyiptomi negyedeinek a határ fe-

lőli házait az egyiptomi műszakiak október óta sorra robbantják fel, hogy egy másfél-két kilométer széles „tisztá” ütközőzónát teremtsenek a határ egyiptomi oldalán, megnehezítve, vagy éppen lehetetlenné téve az alagutak működtetését. Az érintett terület lakosságát távolabbra költöztetik.

(A város keleti része a Gázai-övezetbe tartozik.)

Néhány felfedezett alagút több kilométer hosszan húzódott a határkerítés alatt, és volt olyan, amelyben vasúti sínek vezettek, világítással és telefonhálózattal.

Egyik-másik alagúton még autókat is szállítottak eladásra. Az alagutak részben a terrorvédekenységet, részben pedig az árucsempészetet szolgálták.

Amióta szinte valamennyi csempész-alagutat megsemmisítették, a Gázai-övezetben sokszorosára emelkedett az Egyiptomból be-csempészett üzemanyag, cigaretta és egyéb fogyasztási cikkek ára.

A rafiachi átkelő a Gázai-övezet egyetlen kapuja Egyiptom és a nagyvilág felé, ezt a kaput azonban Egyiptom október óta zárva tartja. Az idén mindössze két napon át tartották nyitva, így több ezer gázai lakos képtelen külföldre jutni, beleértve a muzulmán zarándokokat és a külföldi egyetemeken tanuló diákokat.

Az egyiptomi hatóságok intézkedése igen súlyosan érinti a Gázai-övezet amúgy is nyomorúságos gazdasági helyzetét, és tovább súlyosbítja a munkanélküliséget.

„Minket Kairó elhanyagol, és jobb jövedelemforrás híján a csempészetből élünk!” – panaszkodják a Szináj-félsziget lakosai, akik a rendelkezés fő kárvallottajainak tartják magukat.

Halmos László

Nyilvános helyen akart lefejezni egy embert az a spanyolországi iszlamista terrorsejt, amelynek tagjait a múlt héten vették őrizetbe a hatóságok Katalóniában

A madridi államügyészség szerint lehallgatott telefonbeszélgetések alapján a szélsőségesek azt tervezték, hogy elrabolnak egy embert, és véletlenszerűen kiválasztott áldozatukat az Iszlám Állam (IÁ) dzsihadista szervezet módszeréhez hasonlóan sárga kezelésként öltöztetik, majd a nyílt utcán lefejezik, akciójukat pedig videóra veszik.

A csoport egy barcelonai zsidó könyvesbolt megtámadását is tervezte, valamint el akart rabolni egy katalóniai bankvezért, és a váltságdíjból akarta finanszírozni terror-

UTCAI LEFEJEZÉS SPANYOLORSZÁGBAN?

cselekményeit. Emellett a csoport azon mesterkedett, hogy fiatal harcosokat toborozzon az IÁ-nak Katalóniában. A magát „Iszlám

Testvériség a Dzsihad Hirdetéséért” néven nevező szélsőséges csoport tagjait – tíz férfit és egy nőt – múlt szerdán vették őrizetbe a hatóságok egy terrorellenes akcióban.

Barcelona térségében és Tarragona tartomány több településén tartottak házkutatásokat, gránátokat, lőfegyvereket, késeket és pokolgépek előállításához szükséges anyagokat foglaltak le. A rendőrség közölte, az őrizetbe vettekkel szemben „a terrorista dzsihadizmussal, különösen az Iszlám Állammal összefüggésbe hozható különböző bűncse-

Bibliai maratont futottak a telepesek

A Bibliában szereplő, vélhetően legrégebbi „maratoni futást” elevenítették fel izraeli telepesek csütörtökön a Nyugati-parton.

Az első ilyen modernkori futással ótestamentumi történetet, Sámuel első könyvének azt a részletét elevenítették fel, amelyben egy benjámini férfi Eben-Háázertől - a mai Rós Ajintól - Silóig futott, ahol beszámolt arról, hogy a filiszteusok vereséget mértek Izraelre és elvették a szövetség ládáját.

A csütörtöki megmérettetés szervezői szerint a 42 kilométeres táv volt minden idők

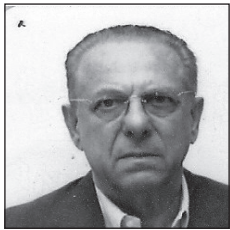
első „maratoni” futása. Erre emlékezve mintegy 2200-an indultak a versenyen, akadt néhány külföldi is. Volt, aki az Ariel zsidó telepet is érintő távnak csak egy részét vagy a felét teljesítette. A résztvevők - köztük hithű zsidók - szigorú biztonsági intézkedések közepette futottak.

A „bibliai maratoni” ötlete feszültséghez vezetett a palesztinok és az izraeliek között, a futás miatt ugyanis palesztin területen számos utat le kellett zárni. Az eseményt tragédia előzte meg, szerdán a célvonal közelében egy fiatal palesztin késsel támadt két ott posztoló

izraeli katonára. A támadót lelőtték.

A hosszútávúfutás idején palesztinok tucatjai tüntettek a Rámallah és Nablusz városokat összekötő, az esemény idejére lezárt főúton, a megszálló erők „agresszív” cselekedetének minősítve a rendezvényt. A demonstráció szervezői szerint „illegális izraeli telepesek a nemzetközi jogot megsértve léptek palesztin területre és akadályozták meg a palesztinokat a szabad mozgásban saját földjükön”.

A rendőrség könnygázgránátokkal és gumilövedékekkel próbált meg széteszlatni a maratoni futás ellen tüntető tömeget.

DR. KENDE GYÖRGY: A Holland Szocialista Párt két arca

A múlt év szeptemberében beszámoltam az Új Kelet hasábjain a Hollandiában búzló antiszemitizmusról és többek között Yasmina Haifi nevezetű török-muszlim származású holland hölgyről, aki a holland Igazság és Biztonsági Ügyek Hivatalának magasállású tisztviselője és a két utolsó évben pedig, a Nemzeti Komputer Biztonsági Központ keretében a Terrorizmus Elleni Nemzeti Koordinátor pozíciót foglalja el, vagyis nemcsak Hollandia, de gyakorlatilag az egész Európa biztonságát tartja a kezében. Ha rosszindulatú volnék, akkor azt is mondhatnám, hogy kecskére bízták a káposztát.

Haifi kisasszony nemrég azt az épületes kijelentést tette, hogy az ISIS-nek nincs semmi köze az iszlámhoz, és az „egy része” annak a tervnek, melyet a cionisták ötlöttek ki azon aljas célból, hogy a békés és humanizmussal túltelített iszlámot lejárássák. Érdeemes figyelni a kisasszony minden szavára: „csak egy része”, tehát van egy globális cionista terv. Minden gyilkolás dacára, szinte hihetetlen, hogy az ISIS muszlimok olyan aljasak is kegyetlenek legyenek, és amellet nehéz elképzelni, hogy azok az álnok cionisták honnak kerítik elő azt a tömérdek pénzt, amivel ezeket, egyébként békés és jóra való muszlim embereket, ennyi aljasság elkövetésére rávegyék. Amellet végül is minnek, hisz az iszlám évszázadok óta mindent elkövet anélkül is, hogy lejárássa magát, tehát kár a pénzért. Bizonyára Haifi kisasszony, mint Hollandia (és Európa) biztonságának egyik vezetőszemélyisége, tudja mit beszél. Ami Európa (és Hollandia) biztonságát illeti, az komoly bajban van minden téren, minden dologban, ami muszlimokkal kapcsolatos, de nincs mit csodálkozni, ha ilyen ignoramusok gondoskodnak a biztonságról. Megjegyzendő, hogy Haifi kisasszony ominózus antiszemitizmus kijelentése egyidőben történt azzal, mikor Hollandiában élénk közéleti vita folyik az ISIS ügyben, miután Hágában, ahol a kormány, törvényhozás és a kúria székel, három tüntetés is volt, melyben az ISIS zászlót lengettek, kettőben a zsidók kiirtását forszírozták, míg a harmadikban közáport zúdítottak a biztonsági közegekre.

Megjegyzés: aki szelet vet, vihart arat. Folytatás várható.

Ami a kisasszony hátterét illeti, érdemes megemlíteni, hogy a kormányban résztvevő Holland Munkáspárt (PvdA) odaadó tagja, aki sikeresen igyekszik muszlim szavazópolgárokat verbúválni szeretett pártja számára. Az is köztudomású, hogy a muszlimok már nagyon régen át vannak itatva szocialista érzelmekkel. Természetesen, semmi kétség az irányban, hogy Haifi kisasszony nincs egyedül butaságában és szemtelenségében, hanem csak egy fontos csavar a nagy európai biztonsági gépezetben. Egyesek-

nek, akik józanság jeleit mutatják, nem tetszett túlzottan Haifi kisasszony okoskodása és mély ismerete a cionizmusról, és nem tapsoltak a nagy mutatványhoz. A Munkáspárt helyettes vezetője a zsidó Lodewijk Asscher mély megrázkódtatást és émelygést érzett a gyomrában, mikor a hölgy bölcsességét meghallotta és azt klasszikus antiszemitizmusnak, valamint szimpla butaságnak titulálta. Tévedett, szó sincs szimpla butaságról, megátalkodott hazugságról van szó.

Mark Rutte miniszterelnök (mint a Néppárt a Szabadságért és Demokráciáért, VVD, elnöke) ostobaságnak titulálta Haifi kisasszony elmefuttatását. Haifi kisasszony sértve és ártatlannak érezte magát, hisz szavai szerint mindössze tévesen tételezte fel, hogy egy demokratikus országban él. Ez is óriási, tudván hogy a kisasszony egy törörországi

családból származik, ahol a demokratikus értékek igen előrehaladtak. Ugyanaz a Törökország az ISIS egyik fegyverszállítója, Hogyan tartja ezt összeegyeztethetőnek Haifi kisasszony, talán azt hiszi, hogy Törökországot is a cionisták pénzelik?

A holland Biztonság és Igazságügyminiszter, Ivo Willem Opstelten, aki a miniszterelnök pártjának veteránja (VVD), és akinek a biztonsági osztály alárendeltje, kijelentette, hogy Haifi kisasszony megválna a biztonsági szolgálattól, sőt, oda visszatérni soha nem fog, mivel nyilatkozata nem egyeztethető össze azon felelős

való, de saját véleménye szerint ateista. Job Cohen tanult és sikeres politikus, és számos holland és külföldi kitüntetés tulajdonosa. Jogot végzett, és mint a törvénytudomány professzora a Maastricht Egyetem rektora. Majd politikai karriert kezdett, mint a Munkáspárt (PvdA) eminense és a parlamenti csoport vezetője, kultuszminiszter, igazságügyminiszter, majd 2001-2010 között Amsterdam polgármestere. 2010-től pártjának, a PvdA-nak elnöke, és parlamenti frakciójának vezetője. Működése nem lehetett túlzottan sikeres, mivel 2012-ben lemondott pártja parlamenti képviselőségéről.

Fennkölt tudására támaszkodva Marius Job Cohen, mint az említett magaserkölcű AGFA elnöke arra a következtetésre jutott folyó év március 13-án, hogy Yasmina Haifi kisasszonyt azon megállapítása alapján, hogy az ISIS egy cionista összeesküvés, nem lehet állásából elbocsájtani, noha Haifi kisasszony „enyhe formájú hanyagsággal” terhelhető, természetesen nem azért, mert hazugságokat talál ki, de amiért az említett véleményét interneten leköszölte. A professzor szerint Haifi szabad vélemény nyilvánítási joga nagyobb, mint a hiba, melyet elkövetett, tehát nem lehet ezen az alapon munkájából elbocsájtani. Cohen tovább ment, és PvdA párt kollegájával Lodewijk Asscher helyettes miniszter elnökkel nem volt ennyire simulékony, mert „koraszülött” véleményével zavarta a „munkaviszonyokat”. Szóval, a helyettes miniszterelnök szimplán zavarta a munkaviszonyokat. Az sincs azonban kizárva, hogy valamiféle elszámolnivalója volt Asscher párttársal, aki szilárdan őrzi úgy a pártbeli, mint kormányban elfoglalt pozícióját és lehet, hogy részese volt annak, hogy Job Cohennek meg kellett válnia parlamenti és pártpozíciójától. Amit Asscher-rel megtett, nem merte megtenni sem Ivo Willem Opstelten igazságügyminiszterrel, sem Mark Rutte miniszterelnökkel, mindketten az uralkodó párt a VVD párttagok, tehát nem saját pártjához tartoznak, noha nem kevésbé részesei Haifi kisasszony elleni kritikájukkal annak „koraszülött” eltávolításával

pozíciójából.

Cohen hitsorsos Haifit felmentő határozata egyáltalán nem tartja fontosnak azt, hogy amit a kisasszony leközlött az interneten, nem szimpla magánvélemény, amit a szólásszabadság megenged, hanem a legaljasabb hazug, tudatos fantázia, és amellet profán antiszemitizmus, melyek nem tartoznak a szabad véleménnyilvánítás fogalmához, még egy szocialista párttag számára sem, beleértve a kisasszonyt. Az antiszemitizmus problémájának tényétől Cohen egészében eltekintett, nincs kizárva, hogy zsidó származása révén, helyesebbnek látta kitérni előle, inkább mint szembeszállni vele. Ezért megengedem magamnak azon véleményem kihangsúlyozását, hogy Job Cohen professzor lehet ugyan nagy tudású ember, de jellembeli gyengeségei számosak, minden magas kultúrája ellenére, amellet oportunistustól sem mentes.

Németország újabb tengeralattjárót szállít Izraelnek, az ügyben illetékes szövetségi biztonsági tanács hozzájárulást adott a hadiipari ügyletnek - írta április 10-én, pénteken a Süddeutsche Zeitung című német lap.

A kancellárból és a kormány nyolc miniszteréből álló szövetségi biztonsági tanács a törvényhozás alsóháza (Bundestag) gazdasági bizottságát tájékoztatta a kiadott exportengedélyekről. Ezek között van az Izraelnek szánt búvárhajó leszállítására vonatkozó engedély is - írta a Süddeutsche Zeitung. Németország összesen hat tengeralattjárót szállít Izraelnek. A testület most az ötödik ügyben döntött. A vételárat, vagy annak egy részét minden esetben átvállalja a német állam. A Süddeutsche Zeitung szerint az ötödik tengeralattjáró árának egyharmadát fedezik a német adófizetők pénzéből.

A betegesen antiszemita Haifi kisasszony kegyesen tehermentesített a „zsidó-cionisták” számlájára egy muszlim gyilkos bandát. Egy további érdekes faktort sem kell elfelejteni, amit Cohen bizonyára számításba vett felháborító

felmentő határozata megfogalmazásakor. Haifi kisasszony PvdA tag és pártjának szavazatgyűjtő korifeusa. Minden bizonnyal Haifi kisasszony elleni procedúra szavazati szempontból nem volt kívánatos a PvdA számára, és ez egy

A Der Spiegel című hírmagazin még 2011-ben azt írta, hogy a szerkesztőséghez eljutott a tel-avivi amerikai nagykövetség egy diplomáciai távirata, amely szerint az Izraelnek nyújtott német tengeralattjáró-vásárlási támogatás a náci korszak rémtetteinek jóvátételét célzó programok közé tartozik. Az ügy 2012-ben belpolitikai vitát váltott ki, miután a Der Spiegel azt írta, hogy Izrael atomrobbanófejjel ellátott rakétákkal szereli fel Németországból származó tengeralattjáróit. Izrael hivatalosan nem rendelkezik atomfegyverrel.

Németországban az EU-n és a NATO-n kívüli, úgynevezett harmadik országokat érintő valamennyi hadiipari exportügyletnek szükséges a szövetségi biztonsági tanács hozzájárulása. A testület zárt üléseken tárgyalja az ügyeket, az ülések napirendje is szigorúan titkos, és a tanács sem a parlamentnek, sem a nyilvánosságnak nem tartozik elszámolással. **MTI**

további szempont, melyet Cohen eliminálni akart. Mivel Cohen a Holland Szocialista Munkáspárt vezető személyisége, és működése a párt égisze alatt történik, pártja szintén felelős tagjának cselekedeteiért.

Nemcsak mi, zsidók ünnepeltük pészah idején, de a keresztény egyházak összes árnyalatai is, ők a húsvétot. Míg a zsidó vallás az Egyiptomból való kivonulást ünnepli, addig a kereszténység Jézus feltámadását halottai-ból, mely a monda szerint három nappal keresztrefeszítése után történt, ebben az évben április ötödikén, vasárnap. Valójában a kereszténység legnagyobb ünnepe, mikoron is a mindenkori pápa, jelenleg II. Ferenc szentmisét celebrál a vatikáni Szent Péter Bazilika előtti hatalmas téren, néhány százezer hívő előtt. A szentatya „Urbi et Orbi” (városom és világom) szentbeszédét és áldását hallattja, melyet a világ minden pontjára közvetítenek a médiumok.

A nagymise előtti napon a szentatya két kisebb misét celebrált, az elsőt a lelkipásztorok számára, míg a másodikat a római „Rebibbia” börtönben, hol személyesen mosta meg tíz börtönlakó lábait, jelképezvén Jézus aláztosságát. Ez a pápa őszentségének harmadik ilyen nagymiséje megválasztása óta, mely zuhogó eső és zord időjárás közepette folyt le, mintegy jelképezvén azokat a nehéz időket, melyek a kereszténységet sújtják az utóbbi években, egyre fokozódó intenzitással.

Őszentsége a legyilkolt ártatlanok lelkéért imádkozott, de semmit nem mondott a gyilkosok lelkei ellen, és nem is nevezte meg őket. Néhol egy kicsit össze is keverte a borzalmakat, és eltekintett a tragédia áldozatairól versus okozóitól, „abszurd erőszakról” és „mérhetetlen emberi tragédiákról” beszélt a világ különböző részein, például Szíriában és Irakban, a „háború dúlta Jemenben és Ukrajnában”, „vérengzés és barbarizmus Líbiában”. Csütörtökön (április másodikán), három nappal a nagymise előtt a Kenya Egyetemen legyilkoltak 148 ártatlan fekete diákot azért, mert keresztények, vagy zsidók voltak. Az említett példák masszívan utalnak arra, hogy

ZÁPTOJÁS

a szentatya nagyon jól tudja, hogy mik a valódi problémák, de messziről sem magyarázta meg egyéni kiértékelését, vagy azt, mi az egyház álláspontja, mit gondol őszentsége vagy az egyház tenni, segíteni. Vagyis gondoljon mindenki azt, amit akar. Az egyetlen, amit az egyház eddig tett, és ebben a fázisban csinál, az az, hogy mind gyakrabban imádkozik az ártatlanul legyilkoltak lelkeiért. Ez gyakorlatilag nem több, mint semmi, miként azt a történetek felreérthetetlenül bizonyítják. Az egykor igen harcias egyház, most főleg imádkozik. Őszentsége szavai „akiben az Isten hatalma, szeretete és igazságérzete lakozik, nincs szüksége erőszakra”.

Egyezünk ki abban, hogy Őszentsége által nem azonosított tömeggyilkosokban ezen tulajdonságok hiányoznak, tehát más megoldást kell keresni.

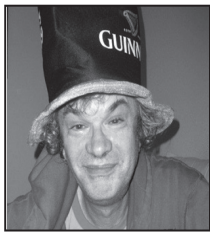
Őszentsége, vagy bárki az egyházból, egyetlen szóval sem említette meg, hogy tulajdonképpen kik is azok, akik az ártatlanok mérhetetlen szenvedéseit okozzák. Őszentsége, vagy bárki az egyházból egyetlen egyszer sem említette azt a szót, hogy terroristák. Őszentsége, vagy bárki az egyházból egyetlen szóval sem említette, hogy muszlimok vagy muszlim terroristák azok, akik az események állandó és kizárólagos okozói, és ők azok, akik ártatlan emberek tízezreit gyilkolják le. Őszentsége, és mindenki az egyházban biztos lehet abban, hogy a bűnököt elkövető muszlimok figyelnek mindenre, igen jól informáltak, és az egyház dadogását, nem alaptalanul, szimpla gyávaságnak értékelik, és ez csak biztatja őket további kegyetlenségekre. Ennek bizonyítására húsvét vasárnapján,

húsvéti nyuszika helyett, ajándékképpen, az ISIS a nyolcvan éves „Szűz Mária” templomot, mely a Tel Nasri (nasri=keresztény) asszír keresztény faluban, a szíriai Hassaka kerületben volt, földig lerombolta. Ember áldozatok nem voltak.

Ezzel szemben az egyház már kétezer éve azt híreszteli, hogy kétezer évvel ezelőtt a zsidók, és nem a rómaiak voltak azok, akik Jézust keresztre feszítették. Úgy látszik nem is sikertelenül, mert híveik mintegy húsz százaléka ezt el is hiszi. Mindennek dacára a közkeletű zsidó állam Izrael, Jézus fajtesvéreinek országa, az egyetlen a környéken, ahol a keresztények teljes személyi és vagyoni biztonságban, mint az ország egyenlő jogú polgárai élnek és prosperálnak. Ezt sem hangoztatja Őszentsége vagy bárki az egyházból.

K.GY.

AVI BEN GIORA:

Add át fiaidnak!

Harminc év után először, ismét családi körben tudtuk megünnepelni Pésach első napját és az első Széder estét. Nagyon bensőséges volt a hangulat és minden nagyon jól sikerült. A vacsora közbeni beszélgetésből egy egész történetre való alakult ki, amit igyekszek most itt visszatárolni az olvasóknak.

Szabadkán a háború előtt jelentős számú zsidó élt. Két közösség is működött. Az egyik a régi ortodox irányzat követői, míg a másik a neológ irányzat volt, amit status quo irányzatnak, illetve progresszív zsidóknak is szoktak nevezni. Röviddel a századforduló után épült meg a szegedi zsinagóga mintájára a szabadkai is. Sokáig nem tudtak egységre jutni az ortodoxok a neológokkal. Ugyanis a neológoknál hiába épült karzat a nőknek, azok együtt ültek a férfakkal. Sőt! A bima, az-az a Tóra felolvasására szolgáló emelvény sem a terem közepén helyezkedett el, hanem hasonlóan a keresztény templomokhoz egyfajta oltárt alakítottak ki.

A háború során a szabadkai zsidóság nagy része elpusztult. Akik megmenekültek és visszatértek, azok vagy kivándoroltak szerte a világba, illetve némelyek megszakították minden kapcsolatukat a zsidósággal. Ám mégis volt egy pár mindenre elszánt néhány zsidó, akik újraindították a zsidó életet Szabadkán. Aki az egészséget szervezte, az a mostani vendéglátóm édesapja, Jozsef volt. Már az ő édesapja is tevékeny részt vállalt a neológ közösség vezetésében. Később ezt örökölte meg idősebbik fia Jozsef. Mielőtt a családot deportálták volna, az ajtófélfákra szögelt mözuzázásokat leszerelte és közvetlen az ajtófélfákba dolgozta bele tokostól, úgy hogy azt ne láthassa meg senki sem. Ezt tette azért, hogy vigyázzanak a házára. Feleségét egy alig 16 hónapos kislánnyal vitték el. Nem volt idő semmire sem. Beletette a csecsemőt a nagy babakocsiba, amit Jozsef

vásárolt még a kislány megszületése előtt. Dacára annak, hogy csomagokkal nem engedtek senkit sem a vagonokba, Jozsef feleségének sikerült gyerekkocsival együtt felszállnia. Még az örök, akik terelték őket azok is elnézték. Talán szánalomból, vagy más okból. Igaz a gyermek a takaró alatt volt és, erre volt felhalmozva egy kevés élelem, amit sikerült összeszedni. Egy üveg pálinka is volt közte, amit a vagonokba terelők persze elsajátítottak. A haláltáborba megérkezve, a szelekciónál, hála a nagy gyerekkocsinak nem választották el a gyereket az anyjától. Azt gondolták, a kocsinak más funkciója van, mint az eredeti. Nem találtak benne semmi értéket sem, kivéve a még megmaradt élelmet, hagyták, hogy megtarthassa. Persze a csecsemő az ellenőrzések során valahova mindig elvult bújtatva. Egész idő alatt vagy a kocsiiban, vagy az anyja ölében volt. Hogy mivel táplálta és tudta életben tartani, az titok a mai napig.

Anyja és lánya túléltek a borzalmakat, akár csak a férj, Jozsef. A kislány egészen két éves koráig nem tanult meg rendesen járni. Hogy honnét tudtak szerezni egy jóltejelő tehenet, azt is homály fedi, de szereztek. Ennek köszönhetően a kislány, hogy lábra tudott állni és életben maradt. A mözuzá is úgy látszik teljesítette a „kötelességét”. Megúszta a ház, és a benne levő értékek nagyrésze is túlélte a garázdálkodást. A mözuzá óvta, védte a házat, de valószínűleg őket is, akik elhelyezték. Mert a mözuzá tulajdonképpen arra van kiszögezve, hogy aki a házat elhagyja, azt is, meg a házat is védelmezze. Jozsef a megmaradt zsidókból újraszervezte a hitközséget, és ismét elindította a zsidó életet. Kezdetben nagyon sok nehézséggel kellett szembenézniük. Először is nem nagyon volt pénze a közösségnek. A nagy zsinagógát ugyan nem rombolták le, de katasztrofális állapotba került. Kénytelenek voltak az

istentiszteleteket a volt ortodox zsinagógában tartani, ami a hitközség székházában található. Lassan de biztosan kezdett kialakulni egy virágzó, jól működő közösség. Jozsef mikor érezte, hogy eljött az „ideje” fiára ruházta rá a megüresedő vezetői pozíciót. Mikor Jozsef meghalt, a fia 22 éves volt. Éppen csak elkezdte a tanulmányait. Sokat nem tudot megtanulni a vallásból, főleg azt, hogy a szertartásokat hogyan kell tartani, és mikor, hogy és mennyit kell felolvasni a Tórából. Kezdetben ment ahogy ment, de később konfliktus állt elő, mert az egyik egyet mondott, a másik meg leg-hurrogta, hogy nem így van, másképpen kell felolvasni, mint ahogy eddig tették. Jozsef fia elhatározta, hogy fizetetlen szabadságot kér a munkahelyén, és beiratkozik Budapesten a Rabbiképző Szemináriumba, legalább annyi időre, amíg elsajátítja valamelyest az alapvető tudnivalókat. Csak rövid időt tudott tanulni, de megtanulta az alapokat, a többit meg saját maga szorgalmából szerezte meg, már a gyakorlatban. Mikor visszatért a munkába és a hitközség élére állt ismét, a közösség ki akarta neki fizetni azt az összeget, amit a saját képzésére fordított, hogy megfelelő módon vezethesse a vallási szertartásokat. Nem fogadta el, inkább egy alapot hozott létre ebből a pénzből. A régi zsinagóga épületének helyreállítására ekkor még nem volt lehetőség. Viszont sikerült elérni, hogy ne menjen teljesen tönk. Úgynevezett „állagmegóvó” munkáknak köszönhetően, sikerült megóvni a teljes pusztulástól. Azóta a világ kulturális örökségeinek sorába vették, és elkezdődhetett a teljes restaurálása, ami még napjainkban is folynak. Ma már sajnos nehezen hozható össze minden alkalomra a minján, de Jozsef fia teljesítette a rábízott feladatot. Sőt, ugyan úgy elmesélte két nagy fiának a pészachi történetet, mint egykoron neki az édesapja.

Szédereink helyszíne most már neki megillető, ünnepi hely lett, a felújított Pásti utcai Ortodox Zsinagóga. Ez volt a „technikai” főpróba melyet, nagyon sikeresen kiállt. A 30 évvel ezelőtti időket idéző „multifunkciós” vallási épületet gyönyörűen berendezték, ünnepi pompába öltöztették, ismét benépesítettük. Legutóbb 1985-ben imádkoztunk itt. A széderhez az elegáns berendezett zsinagóga, a hagyományoknak megfelelően, gyönyörűen előkészített asztalai hívogatták az ünneplésre várókat. Annak ellenére, hogy az izraeli diákok többsége hazautazott (közel 400 diák tanul városunkban), a kb. 160 főnyi szédert tartó közönség többségét (kb. 100 főt) az izraeli diákok tették ki az első este. A debreceni

hitközség tagjai is szívesen jöttek a közösségi széderre. Ebben a környezetben különös varázsa lett a szédernek. A ceremóniát, az izraeli diákok által felkért Shmuel

MAGYAR-IZRAELI KÖZÖS SZÉDER DEBRECENBEN

vezette, aki ivritül, is magyarul is vezette az estét. Segítői az Izraelből erre az alkalommal érkező családtagjai voltak. Az ilyenkor megszokott szigorú szabályok szerint folyt le a szertartást. Csofálatos érzés tudni minden évben, hogy a széder azonos módon folyik Debrecenben, a Galutban és a Szentföldön egyaránt. A Haggada közös olvasásában elsősorban az izraeli diákok vettek részt. Ők „vállalkozóbb” szelleműek voltak. Alkalmazkodva a közönséghez:

első estén az ünnepi ételek az izraeli konyha remekei, a szokásos előételekkel voltak, második este a hagyományos „magyaros” hagyományos ételek kerültek az

asztalra. A diákok az otthonról hozott dallamokkal még jobban Debrecenbe varázsolták a pészachi Erec Jiszroélt, a tánc sem maradhatott el. Az éjjélbe nyúló széder méltó megemlékezés volt az egyiptomi kivonulásnak. A második este már elsősorban a „hazaiak” mesélték el az egyiptomi rabszolgaságból való szabadulást, kb. 70 fő ült körül az ünnepi asztaloknál. A költségeket a hitközség állta. A levezető az előző estén már elismerést kívánt

tott „stáb” volt, tolmács nélkül is ment a ceremónia. Talán a 4 pohár bor elfogyasztása tette ezt? A közösen felolvasott Haggada magyarázataival és napjainkra is érvényes igazságokkal nagyon szívhez szóló volt. Mi tagadás, így már csendesebb volt az izraeli diákok nélkül, hiányoztak nekünk. A családi hangulatú széderek nagyon jó hangulatban értek véget, és a hagyományos köszöntéssel búcsúzott egymástól a levezető Shmuel valamint, résztvevők: L'saná há-bá'a bi-J'rusálajim – Jövő esztendőben Jeruzsálemben! Reméljük és kívánjuk mindenkinek, hogy sokáig és sokszor ünnepelhessük békében a SZABADSÁG ünnepét Izraelben és Galutban is!

Kreisler Gábor/Debrecen

NEM CSAK ÉRDEKVÉDELEM

Interjú dr. Feldmajer Péterrel

Dr. Feldmajer Péter, már több évtizede szerepel a hazai zsidó közéletben. Véleményére sokan figyelnek itthon és külföldön egyaránt. Volt a Mazsihisz elnöke, alelnöke, közben folyamatosan szervezi a helyi zsidó közösségi élete Nagykörösön. Interjúnk során beszélt a Mazsihiszről, a hazai zsidóság jövőjéről, saját terveiről egyaránt.

– A nagykörösi zsinagógában fogadott minket, egy különleges épületben.

– A zsinagógánk 1925-re lett kész, az előzőt a földrengés döntötte össze, 1911-ben. A zsinagógánk az egyike annak a kettőnek, ami a Duna-Tisza közben megmaradt, a többi az eleink eladták, vagy hagyták elvenni. Az édesapám és a nagykörösi zsidó közösség tagjai ezt nem hagyták, így ez a zsinagóga megmaradt az ateizmus éveiben is, mindvégig zsinagógának, mi mindvégig ide jártunk, itt imádkoztunk 1990-ig, amikor ez nem volt nagy dicsőség, azóta is élő és pezsgő zsidó közösség van Nagykörösön. Van saját rabbink, Róna Tamás rabbi úr foglalta el az itt megüresedett, nota bene az 1910-es évek óta megüresedett rabbiszéket. Vannak gyerekek, vannak tanulók is. A zsinagógánk a központja a Mazsihisz Közép-Magyarországi Csoportjának, a szolnoki, a kiskunhalasi, a kecskeméti, és a nagykörösi zsidó közösség tartozik ide. Igyekszünk minden ünnepet, minden Sabeszt megünnepelni, elmondhatjuk, hogy rendszeresen van minjen, ahol a régi neológ szokások szerint köszöntjük az ünnepet, köszöntjük az Örökkévalót. Legutóbb néhány napja voltunk itt, amikor a Sabesz Jantev idején összegyűltünk, most is van az asztalon macesz, ha bárki megéhezik, egyen.

– Ahogy az ember körbenéz a zsinagógában, nem teljesen érzi, hogy ez egy neológ zsinagóga, sokkal inkább egy ortodoxra hasonlít.

– Régen ez nem volt ennyire elválasztva, itt a neológia abban nyilvánult meg, hogy milyen imakönyvet használtak, hova helyezték el a Tóra olvasót, azaz előre vitték, volt kórus, de a nők és a férfiak a háború előtt elválasztva ültek, a nők a fenti részen, az erkélyen, a férfiak a lenti részen, ahogy az az ortodox zsinagógákban szokás. Az emberek, már akik tartották a vallást, inkább az ortodox szokásokat követték. Amik itt vannak a zsinagógában még a régi időkből maradtak meg, az egyik termünk felújítását tavaly fejeztük be, ami egy zsidó iskola volt, ahol a háború előtt osztatlanul tanultak a gyerekek, itt megtanulták az imádkozást, a vallási élet alapjait, s persze megtanulták a világi tárgyakat is. Ezt nem szabad lebecsülni, hisz abban az időben a gyermekek többsége az egész társadalmat tekintve, alig-alig végezte el a négy általánost, a zsidó közösségen belül pedig valamennyien elvégezték ezt az iskolát. Sajnos a háború után már nem volt ilyen gyereklétszám, úgyhogy amikor mi gyermekek voltunk, akkor már a Talmud-Tórában tanultunk vasárnaponként.

– Hamarosan a Mazsihiszben is választások

lesznek, s ha jól tudom, Ön az egyik hivatalos elnökjelölt.

– Erről még nem tudok, bár volt olyan vezetőtársam, aki már azelőtt bejelentette indulását, minthogy tudta volna, hogy a saját zsinagógája, a saját hitközsége jelöli-e a Mazsihisz közgyűlésébe. Én ne kívánok ennyire előre futni, most tartottuk a Nagykörösi Zsidó Hitközség közgyűlését, ahol engem választottak meg olyan személynek, aki küldöttként képviseli majd a nagykörösi hitközséget a Mazsihisz közgyűlésében. Most nyílik meg a lehetőség arra, hogy ha valaki akar, akkor jelölhet engem erre a tisztségre. Én azt gondolom, hogy 100-120 küldött az, aki szavaz. Ha a szavazóknak egy jelentős hányada, 10-15%-a szeretné, hogy én elinduljak, akkor valószínűleg ezt a jelölést el fogom fogadni. Ha 1-2 emberről van szó, aki úgy látja, hogy el kell indulnom, akkor komolyan megfontolom. Önmagában az, hogy valaki úgy képzelem magáról, hogy ő jelöltként elindul és önmagát jelöli, az én erkölcsi meggyőződése szerint rendkívül csekély.

– Ön többször mis volt már a Mazsihisz elnöke, most arra kérem, hogy a legutóbbi két évet értékelje, hiszen ebben az időben Ön volt a Mazsihisz alelnöke.

– Ha a legutóbbi időszakot tekintjük, akkor a Mazsihisz alelnöki tisztét töltöttem be, a szervezet jelenlegi vezetési rendszerében olyan egyéni vezetési rendszer uralkodik, amely nem enged beleszólást másoknak a döntésekbe, így az alelnököknek sem. Kizárólag egy személy határozza meg, hogy a szervezet milyen irányvonalat kövessen, merre menjen. Ha az elmúlt időszakot áttekintjük, azt kell lássuk, hogy a Mazsihisz egy folyamatos vesztési pozícióba került, elvesztette hitelének jelentős részét, minden olyan csatában, amelyben elindult, vagy belekeveredett, vesztés pozícióban került ki. Ezt a helyzetet meg kell változtatnunk, ismét egy olyan életképes, meghatározó szervezetté kell válnunk, amely csak olyan konfliktusokba megy bele, amely szükséges, és csak olyanokba, s olyan taktikával, stratégiával, amely nem a vereséget hozza magával.

– Ön mit csinálna másként? Mit tud ígérni a zsidó közösségnek, akár helyben, akár országosan?
– Elsősorban azt, hogy megváltozna a döntési

rendszer, olyan döntési rendszert honosíthatnánk meg, amelyben nem 1-2 zsinagóga érdekeit képviselnék, hanem az ország valamennyi zsinagógájáé. Beleszólást engednénk a vezetőségnek abba a munkába, amelyet az elnöknek kell vinnie. De nem úgy, hogy ő dönti el a dolgokat, hanem úgy, mint az alázatos ügyvéd a klienseit képviseli, akik a magyarországi zsidóság tagjai. Ma ez nem így történik. Nagyon fontosnak tartanám azt, hogy visszatérjünk a jelenlegi pártszerű működéstől egy megfontolt, kiértelt és hosszú távra hozott döntési rendszerre. Nem lehetne bennünket összekeverni bármelyik politikai párttal, hiszen ha megnézzük az elmúlt időszakot, sok ilyen esemény történt, amikor nem lehetett megkülönböztetni a pártok hangját a Mazsihisz hangjától. Szakítanunk kell azzal a koncepcióval, hogy a Mazsihisz elsősorban érdekvédelmi szervezet! Én hiszek abban, hogy a Mazsihisznek – ahogy az alapszabályban is benne van – történelmi egyháznak kell lennie, egy olyan egyháznak, amely méltó ahhoz, hogy elfoglalja a helyét ismét a különböző egyházak sorában és egyenrangú partnerként kezeljék. Ehhez az kell, hogy elsősorban saját magunkon változtassunk, az kell, hogy magunkba nézzünk, és a hibáinkat kijavítsuk. Az kell, hogy újból meghallgassunk másokat, rabbiakat, a meghallgassuk a közösség hangjait, az elnökeinket.

– De miért nem választották meg Önt két évvel ezelőtt elnöknek?

– Visszahívtak, magyarul leváltottak. Úgy gondolom, ez egy nagyon pozitív fejlemény volt a közösség életében, persze én saját magam ezt tragédiaként éltem meg, de az, hogy a hivatalban lévő elnököt egy olyan alapszabály alapján, melyet én magam szerkesztettem és fogadtattam el a többiekkel le lehet váltani, ez azt jelentette, a demokratikus elveimet nem adtam fel, soha nem adtam fel és most sem fogom feladni, sem mások, sem saját magam kedvéért.

– Mondana pár szót az egyházak közti kapcsolatokról, és a nemzetközi kapcsolatokról is?

– A Mazsihisz az elmúlt két és fél évtizedben, regnálásom kezdete óta mindent megtett azért, hogy elfoglalja helyét a nemzetközi zsidó közösségen belül. Tudvalevő, hogy a Zsidó Világkongresszusban komoly és erős pozíciót sikerült szerezni. Ezen kívül tagjai vagyunk az Európai Zsidó Kongresszusnak is.

– Ezek szerint Ön május 12-én Jeruzsálemben utazik, hogy az aktuális izraeli kongresszuson részt vegyen?

– Az Európai Zsidó Kongresszus közgyűlése május 11-én kezdődik, rendhagyó módon Tel Avivban, majd ezt követően veszünk részt a többi vezetőtársammal együtt az antiszemitizmus elleni konferencián, amelyet az izraeli külügyminisztérium szervez. Nagyon fontos, hogy megismerjük azokat a tendenciákat, amelyeket a világ más részein is tapasztalnak. **Folytatás a 8. oldalon**

BESZÉLGETŐTÁRSUNK

DR. FELDMAJER PÉTER

Folytatás a 7. oldalról

– Nagyon szomorú az, hogy Magyarországon növekszik az antiszemita száma, szomorú, hogy az egyes felmérések szerint, hogy ez Budapesten már elképesztő arányokat, elképesztő növekedést mutat, viszont ha összehasonlítjuk a világ többi részével, s kitekintünk innen, akkor azt kell lássuk, hogy mi még „a béke szigete” vagyunk. Itt Magyarországon rendkívül rossz mentális következményei vannak, hogy állandóan a zsidókat támadják különböző médiákban, különböző helyszíneken és minden elképzelhető mocskot ráncsórnak. Ám életünk és vagyunk nincs veszélyben, s bármilyen szomorú, ki kell mondanunk, az európai zsidók egy részének nem az a problémája, mint nekünk, hogy mit mondanak a tévében, a rádióban, mit mond egy szélsőjobb oldali párt, hanem az, hogyan tud elmenni a zsinagógába, hogy ne verjék meg. Hogyan tudja elküldeni a gyerekeit az iskolába, hogy az életük ne kerüljön veszélybe. Abban a Franciaországban, amely valóban egy több ezer éves zsidó kultúrára tekint vissza, abban a Franciaországban, amely az állampolgári egyenlőség bölcsője, s mindannyiunk kútjője, amit az 1700-as évek végén teremtettek, ott úgy lehet elmenni a zsinagógába, hogy azt fegyveres emberek őrzik, úgy lehet elvinni a gyerekeket iskolába, hogy azt fegyveres emberek őrzik, rendőrség, katonaság, titkosszolgálat. Gondoljunk bele, milyen világ az, ahol csak úgy lehet zsidónak lenni, hogy fegyvereket kell mellénk állítani, mert félnünk kell, vagy tartanunk kell attól, hogy idegen emberek meggyilkolnak bennünket. A magyarországi helyzet nem jó, a mi

szempontunkból nem jó, összehasonlítva messze jobb, mint más országokban. Nem azon kell gondolkodni, hogyan érezzük ki a különböző felmerülő konfliktusokat a magyar társadalommal, azokkal az emberekkel, akik nem zsidók, azokkal az emberekkel, akik esetleg közömbösen tekintenek ránk. Arra kell törekednünk, hogy újból és újból nyilvánvalóvá tegyük, a magyarországi zsidóság békében akar élni, békében akarja imádni az Örökkévalót, imádkozni hozzá és nem kíván belpolitikai konfliktusokba belekeveredni. Ez az út, amit követnünk kell! Ha megnézzük azt, hogy mi történt az elmúlt pár hónapban, az elmúlt egy-két évben, akkor nem ezen az úton jártunk, erről vissza kell fordulnunk. Az emberek többsége nem is tudja pontosan, hogy miről szólnak ezek a viták. Nekünk úgy kell fogalmaznunk, úgy kell az álláspontunkat elmondanunk, hogy azt megértésük ezek az emberek.

– Schweitzer József, a nemrég elhunyt országos főrabbi sokat tett a történelmi egyházak közötti párbeszédért. Ön szerint kinek kell ezt folytatnia?

– Elsősorban a rabbiknak, a Mazsihisz vezetői mindig is meleg és rendkívül jó kapcsolatot áptak elsősorban a három másik történelmi egyházzal, a katolikus, a református és az evangélikus egyházzal. Bátran elmondhatjuk, a rendszerváltás óta ezek az egyházak mindig is kiálltak a Mazsihisz, mint egyház mellett, nem mint érdekvédelmi szervezet mellett, ezt lehet tovább folytatni. Nagyon fontos szerepet tölt be a papok együttműködése, itt a rabbiké a főszerep. Schweitzer József igen jó kapcsolatokat ápt a katoli-

kus egyházzal, de a többi egyház vezetőjével is. Én ma már látom azokat a rabbikat, akik szintén követik ezt az utat, megpróbálják a párbeszédet kiegészíteni. Nagyon fontos ez vidéken, hiszen elenyésző kisebbségben vannak a zsidó emberek, mert a Holokauszt idején meggyilkolták a zsidók többségét, illetőleg elvándoroltak ezekből a városokból, kisebb helyekről. Itt nagyon fontos, hogy a rabbik elmenjenek az iskolákba, az egyházi iskolákba, beszéljenek a vallásról. Újból és újból elmenjenek az iskolákba, újból és újból elmenjenek a paptársaikkal együtt különböző rendezvényekre, hogy mutassák, élünk és vagyunk és el tudják juttatni a vallási üzeneteinket, hogy megértsék, ez a vallás olyan, mint a többi vallás, csak mi ebben hiszünk.

– Mi az a három mondat, amiben Ön hisz, amit mindenképpen elmondana a választáson?

– Hiszek abban, hogy nem véletlen, hanem az Örökkévaló kegye, hogy megmaradhatott a magyarországi zsidóság. Hiszek abban, hogy amit apáink, nagyapáink ráncsórunk, azt meg kell őriznünk. Régi szóval, meg kell őriznünk a magyar Izraelt, ne csal nekünk, hanem gyerekeinknek, unokáinknak, dédunokáinknak is legyen helye, itt, Magyarországon és tudjanak imádkozni. Hiszek abban, hogy békét kell teremteni, békét kell teremteni a zsidó közösségen belül, békét kell teremteni a Mazsihiszen belül és békét kell teremteni a Mazsihisz és a társadalom különböző részei között, még akkor is, ha úgy érezzük, igazságtalannul bántanak bennünket.

Köszönöm a beszélgetést.

Riporter: Breuer Péter

„Magyarország nem antiszemita ország”

Dr. Latorcai Csaba helyettes államtitkár az antiszemitizmus elleni harcról és az IHRA elnökséggel szembeni kormányzati elvárásokról

– Budapesten és Debrecenben tartja idei közgyűléseit a Nemzetközi Holokauszt Emlékezési Szövetség (IHRA), melynek márciustól egy évre Magyarország a soros elnöke. Az ezt bejelentő sajtótájékoztatón Ön is felszólalt. Mit emelte ki beszédéből?

– Nekem fontos, hogy tolmácsolhattam a kormány üzenetét, mely szerint nem elég üldözni az antiszemitizmust, hanem minden eszközzel fel kell lépni az olyan visszataszító cselekedetekkel szemben, mint amilyen húsvétkor történt Budapesten, a holokauszt-túlélőkről szóló fotókiállítás megrongálása.

– Ezekkel a tettekkel együtt kell élnünk?

– Minden ilyen tett mellett sem szabad azonban elfelejteni, Magyarország nem antiszemita ország, büszkék vagyunk sokszínű kultúránkra, amelybe a zsidó kultúra is beletartozik. A magyar kormány uniós forrásokkal is segítette a debreceni Kápolnási utcai és a Pásti utcai

zsinagóga felújítását. További 15 zsinagóga felújítása várható az országban, köztük van a hajdúböszörményi és a berettyóújfalui, a temetőrekonstrukciós program keretében pedig 1500 zsidó temetőt újítanak fel.

– Vannak más tervek is, melyeket megemlítené. – Valóban ezek egyike a zsidó vallási zarándokturizmus, melynek térképére is felkerül Magyarország, s több ezer zsidó zarándok várható majd az Amerikai Egyesült Államokból és Izraelből, ami lelki megújulást is hozhat az országnak.

– A magyar kormánynak milyen elvárásai vannak az IHRA elnökség kapcsán?

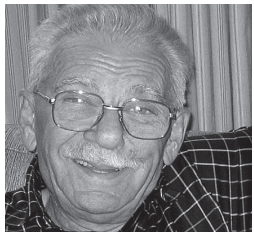
– Elsősorban az, hogy a világ számára is ismertté és elismertté válik az a virágzó zsidó kultúra, ami Magyarországon, a fővárosban, de vidéken is, legerősebben itt Debrecenben megtalálható. Büszkék vagyunk arra a befo-

gadó közegre, ami Magyarországot mindig is jellemezte, s jellemzi. Persze nem lehet figyelmen kívül hagyni a történelmünk fekete foltjait sem. De az a nyitottság, vallásközi nyitottság, ami mindig is jellemző volt a magyarokra, ez érzékelhető most is, ezt a kormány kifejezetten támogatja

– Lesz a szervezetnek egy jeruzsálemi konferenciája, ott a kormány képviselteti magát.

– Természetesen, ahogy két évvel ezelőtt, úgy most is képviselteti magát a kormány megfelelő szinten. Még nem tudom, hogy ez mit jelent, ki vezeti a delegációt, folyamatos egyeztetések zajlanak a kormányok, a nagykövetségek között, sok minden függ attól is, hogy milyen programokat sikerül összeállítani. Az bizonyos, hogy a delegáció vezetője majd ellátogat a Jad Vashem Intézetbe, amellyel az eddigi projekteket mindenképpen folytatni szeretnénk.

Breuer Péter

ALEX SCHLESINGER: A rejtőző béke nyomában

Úgy érződik, mint amikor egy nagy produkció után kihunyt a rivaldafény és mindenki kitódul a nézőtérrel. A hatásra azonban csak ezután reagál a néző, de főleg az, aki annak a sikeréért szorított, akinek ez úttal is sikerült legyűrni az akadályokat, és győztesen kerülni ki a politikai összecsapásból. Netanjáhu bravúrosan, szinte cilinderből nyuszit előhúzó bűvészi technikával biztosította a Likudnak a kormányalakítás jogát, s magának a miniszterelnöki széket. Sokáig fogja még tárgyalni Izrael népe, a márciusban lezajlott eseményeket, de a világ közvéleménye épp úgy nem marad közömbösen néma, ennek a választásnak körülményeiről és eredményéről.

Különösen köszönhető ez a figyelem Netanjáhu történelmi jelentőségű, a 11-ik órában elhangzott kijelentésének, amelyben a múltban vallott két önálló szuverén állam létrehozásától lépett vissza. Ezt a kijelentését ugyan a választási eredmények után visszavonta, de a tövist nem lehet kihúzni sebhely nélkül, így az ellenzék olcsó lőporhoz jutott.

Nem titok, hogy Izrael jelentős baloldali szimpatizánsai Isaac Herzog személyét megfelelőbbnek hitték és hiszik egy új kormány alakítására, és ezzel Izrael, gazdasági valamint kül-, és belpolitikai problémáinak helyesebb megoldására. Az is ismeretes, hogy a jelenlegi amerikai adminisztráció is szívesebben látta volna Herzogot az új miniszterelnöki pozícióban, főleg nagyobb esélyt látva az izraeli-palesztin béketárgyalások sikerére a baloldali engedékenyebb hangvétele miatt.

Obama amerikai elnök meggyőződése, hogy Netanjáhu nem a megfelelő partner a béketárgyalásokra, amit már azért is szinte erőszakkal rákényszerítene a két félre, mert hiszen ő ezéért már egy Béke Nobel-díjat szerzett, csak éppen senki nem tudja a logikus okot.

Ennél a pontnál illene nem elfeledkezni azokról az engedményekről, amelyeket már eddig Izrael különböző miniszterelnökei ajánlottak fel a palesztinoknak. Ezek között nem is a Likudból, Ehud Barak vagy Ehud Olmer, volt miniszterelnökök a szuverén palesztin állam mellett, Jeruzsálem keleti részét, valamint a zsidó települések megszüntetését ajánlották fel, amely mindkét esetben arab visszautasításba ütközött. Az izraeli békepróbálkozások nem olyan régiók, mint az 1948-as államajánlat az ENSZ felosztási tervei alapján. Ezek a visszautasítások az utóbbi 15 évben történtek ne-

vezetessen 2000, 2001, és 2008 években. Egy alapvető, maradandó igazság pedig az, hogy a jelenlegi nemzedék palesztin vezetői Jasszer Arafattól Mahmud Abbaszig soha semmi körülmények között nem tették, és nem is fogják rátenni a nevüket arra a végső egyezményre, amely az egykori angol mandátum területének bármilyen kis hányadán zsidó államot engedélyez. A jelenleg a Közel-Keleten uralkodó fegyveres káosz a palesztin vezetőség malmára hajtja a vizet, mert eltereli a teljes összpontosítást a körzet megoldatlan problémájáról, és az ügy csak a környék véres összecsapásai közötti rövid „szélcsendes” periódusok alatt vetődik fel ismét.

Bebizonyosodott az is, hogy a világháború óta, több mint fél évszázad alatt működő közel-keleti parancsuralmi rendszerek akár mennyire visszataszítóak is, mégis megbízhatóbb tárgyalópartnerek. Bizonyíték erre az 1974-es Izrael /Szíria közötti tűzszüneti megállapodás, amely a diktátor Asszad utasítására 40 évig zavartalanul működött. Ennek persze az „Arab Tavasz” folytán kirobbant fegyveres konfliktusa óta vége. Szíria ma egy roncs, ahol fegyveres csoportok harcolnak néha egymás mellett, másszor egymás ellen, al-Kaida és támogatói, Hezbollah fegyveresek, reguláris katonaság, és ki ismeri a létszámát az újonnan érkezett iráni egységeknek, Izrael szomszédságában a Golánon? Hogy csak Izrael szomszédságánál maradjunk, Jemen, Líbia, Tunisz, Irak említése nélkül, csak Egyiptom négy év alatt két forradalmat, és három, radikálisan egymástól különböző világnézeti kormányt produkált. Ehhez a zűrzavaros, semmiképpen

sem béketárgyalásra ösztökélő atmoszférához hűen hozzátartozik a nem vértelen helyi Fatah/Hamasz vetélkedés, amely úgyis minden megállapodást keresztülhúzna. Volt idő, amikor az arabok szemében karizmatikus Arafat parancsnoka volt a Fatah mozgalomnak, mint ahogy Gadhafi tejlhatalmúlag parancsolt Líbiának. Abbasz nem egy elismert vezető, és nem képes parancsolni senkinek. Ez az oka annak, hogy már 11 éve van az eredetileg négy évre szóló posztján anélkül, hogy választást merne kiírni, mert tudja, hogy a Hamasz lenne a győztes. Az is tény, hogy a Hamasz bármikor átveheti a hatalmat választások nélkül is.

Vajon milyen jelentősége lenne egy vele alá-

írt megállapodásnak? Izrael biztonsága nagyban múlik fegyverzetén, katonaságán kívül, az ország területhez kötött stratégiai lehetőségein. Minden végleges béke megállapodás vagy más szóval „Két-Állam” elképzelés területi kiigazítással is járna, márpedig a jelenlegi felállásban ez elképzelhetetlen. Hallottunk olyan ajánlatot is, hogy az ország biztonságának érdekében Izrael bizonyos garanciákat kapna határainak védelmére. Mielőtt elmosolyodnánk ezen a naív hipotézisen, szomorúság lesz beleolvasni az 1994-ben az USA, Anglia, és Oroszország által megfogalmazott Budapest Memorandum soraiba, amely többek között Ukrajnának tel-

jes területi szuverénitást azaz megtámadhatatlanságot biztosít.

Három alapvető pontja van az izraeli-palesztin béketárgyalásoknak, ezek egyike Izrael elismerése mint zsidó állam. Egy palesztin vezető aláírással való elkötelezettsége a megállapodás betartására, valamint egy olyan stabil közállapot megteremtése, amely a terület módosítást biztonsági szempontból elfogadhatóvá teszi. Bízunk benne, hogy eljön a nap amikor nem lesz kérdéses, Izrael államának léte, mint zsidó állam. Végeredményben ez párhuzamos Netanjáhu kijelentésével, aki hisz a két egymás mellett létező szomszédállam létesítésében, ha a körülmények megfelelő irányban módosulnak. Az amerikai államelnöknek pedig el kell fogadni, hogy Izrael népének biztonsága nagyon fontos ennek a miniszterelnöknek, aki nem lesz a béke útjában, ha eljön az ideje, de addig is „szárazon tartja a puskaort”.

SCHNAPP LEA

Soá-napi emlék egy angyalról

Éppen tizenegy évvel ezelőtti pészáchi élményem volt utolsó találkozásom Fellával. Úgy emlékszem rá, mint egy megmentésünkre küldött angyalra. Jeruzsálemben látogattuk meg Dubi Árbellel, aki a Soát átéltek és azok megsegítését szorgalmazó egyesület egyik vezető egyénisége. Fella akkor már ágyban fekvő beteg volt.

Sok évig tartottuk a kapcsolatot Fellával. Jósága, egyénisége mindig ugyanolyan maradt, nem változott. Dubi Árbellel akkor először járt nála, és a meghatottsága határtalan volt. Hálásan megköszönte, hogy velem jöhetett hozzá.

Amikor a Fella felügyelete alatt lévő 8-as gyermekblokk felbomlott, megszűnt, lakóit vagy a krematóriumba, vagy kényszermunkára vitték, Fellát pedig besorozták a halálmenetbe. Őt egy látogatósnője mentette meg, ereje fogytán magával cipelte.

- De azóta - sóhajt fel Fella, - már ő is elment.

Fegyelmegyetlenül mosolyogva mesélte, hogy látogatásunk előtt jött haza a kórházból, ahol ő maga is sok évig ápolónő volt. A diagnózis: tüdőrák. - Belenyugszom - mondta Fella mosolyogva. - Úgy érzem, elég volt.

Körülötte minden makulátlanul tiszta, egy kulturált családi otthon, ahol három ragyogó gyermeket nevelt fel - miközben hivatását teljesítette. Ha kellett - éjjel-nappal.

Örült nekünk. Beszéltem Dávid fiamról, aki minden ünnepre virágot vitt neki. Dávid jesivája volt a közelben, Bét Hákérémben. Elbúcsúztunk. Dubi Árbellel még letépett egy szál rózsát kint a kertben, és vissza-ment vele Fellához. Mert „egy rózsaszál szebben mesél”...

Hazaérkezésem után elővettem a Fellánál készített fotókat és mindjárt el is küldtem neki. Pár napra rá, leánya, Michál - aki szociális nővér - telefonált.

- Anyám meghalt, a saját ágyában. Élt 86 évet. Megkapta a fotót, örült neki, és a könyved is ott volt, az ágya mellett. Vasárnap, délután 3-kor lesz a temetés, a Givát Sál-i temetőben.

Gondolatban elbúcsúztam Fellától, de csak fizikai lényétől, mert emléke bennem él! Megbeszéltük a fiammal, hogy ő képvisel a temetésen, én pedig a sivá hét napjának egyikén utazom hozzájuk Jeruzsálembé, ugyanis akkoriban még Haifán éltünk.

Fiam beszámolt a temetésről, ahol Fella elsőszülött fia, Uri beszélt édesanyja érdemeiről, majd felolvasta Schnapp Lea újságírói írását, aki Auschwitzban a 8-as gyermekblokkban volt Fellánál. A gyászolók együtt könnyeztek. Jichák fiam pedig odament Fella gyászoló fiához, hogy megmondja:

- Én vagyok az újságíró fia, Schnapp Jichák.

* * *

Most pedig hadd meséljek az én őrzőangyalomról. Talán jó is volt, hogy ott kellett hagyni a csomagokat a vagonban. Semmi se kellett már, csak mindenki szeretettel tudjon maradni. Anyám a kezemet fogta, én a kishúgomét. A kicsi kéz olyan erősen fonódott a kezemre, hogy az SS-katonának csak nehezen sikerült lehámozni róla. Egy csoporttal már messze bandukoltam, de még hallottam anyám utánam küldött sikolyát. Gyermekblokkba kerültem. Ezer gyerek a nyolcas blokkban, tizenkettőtől-tizenhat éves

korig. Kevés kivétellel heteken át alig nyúltunk a kapott moslékhoz. Kórusban sírtunk, jajgattunk: „Anyukám, Mámele, Édesanyám!”

Míg végül az éhezés, fázás, szomjúság, „appelék” megkeményítették a kicsi szíveket. Vagy elkezdett valaki élni akarni - minden krumplicéjért a szemétre szökni, kikaparni a moslékos kondér alját -, vagy letargiába esett, és onnan már a a krematóriumba vezetett az út...

Már napok óta rettenetes fül- és fejfájásom volt. Szám a láztól kisebesedett, vér és genny ömlött a fülemből.

- Zehlappel! A betegek maradjanak a barakkban!

Már akkor tudtuk, hová kerülnek az auschwitzi betegek. Nem érdekelt. Lefeküdtem a hideg padlóra. Vártam, hogy történjen valami, szűnjön meg a szörnyű fájdalom, még a halál árán is. „Anyukám...” - nyöszörögtem, és úgy hallottam, hogy hív. Jóságos szürke szempár nézett le reám.

- Menj ki az appella! Nem szabad itt maradnod, nem szabad betegnek lenni! Kinyújtottam a kezem abba az irányba, amelyből anyám sikolyát véltem hallani.

- Nem, nem akarok appelt, semmi sem kell többé!

Két erős kéz felrántott.

- Élned kell! Értetted?! - mondta németül, majd erővel kizsárolt az appella.

Fella, a nyolcas blokk „Álteste”-je volt. Amikor a hajnali appelláról meggémberedve, elaléltan bejöttünk a blokkba, Fella a karján vitt be kicsi szobájába, a blokk végébe. Lefektetett az ágyára, teát főzött, majd hozzálátott, hogy a gennyes, fertőzött fület megtisztítsa. Kopasz fejemet simogatta. Elmesélte szomorú történetét. Ápolónőnek tanult egy lengyel kisvárosban. Négy telet élt meg Auschwitzban. Édesanyját egyedül tette fel a krematórium felé induló autóra, mert a fagyott hús cafatokban lógott csontjairól -, képtelen volt további gyötrelmeket elviselni.

- Nektek, gyerekeknek, élve kell maradnotok, talán Izráél fiai új életre támadnak - mondta. Naponta kezelte, és anyja volt ezer szenvedő gyermeknek. Mielőtt lefeküdtünk rettenetes ketreceinkbe, Fella közénk jött, homlokon csókolt a még megmaradt gyermekeket, mert mindennap kevesebben lettünk. Vigaszt, élni akarást öntött belénk.

Két hónap múlva egy munkalágerbe kerültem el onnan. Még sok szenvedés, viszontagság várt reám. A felszabadulás után is az árvaságra ítélt, egyedül maradtak sorsát éltem. Az élet ment tovább, lelkünk megsebezve, de hazára találtunk. Gyerekek jöttek, apró örömeik, bánatok. Fellát soha nem felejtettem el, de hallani sem hallottam róla.

Huszonhárom év telt el. Kitört a hatnapos háború. Fiam Jeruzsálemben a jesivában tanult. Telefonáltam neki:

- Gyere haza, fiam - legyél itthon most velünk!

- Imá - válaszolt -, ilyet most nem kérhetsz tőlem. Jeruzsálemet most nem hagyhatom el. Itt mindenki segít, aki tud.

Véget ért a hatnapos háború. Az elsők között voltam, akik Jeruzsálembé felutaztak. Ott álltam a Bét Hákérémi jesiva előtt. Talmud-tanulás hangja szűrődött ki hozzám. A fiam, aki Talmu-

dot tanul. Mosolygott, miközben megölelt. Aztán ezt mondta:

- No, most megmutatom neked, imá, Jeruzsálim sel Zahávot (az Arany Jeruzsálemet).

Boldog voltam, éreztem, hogy mégiscsak érdekes volt megmenekülni a pokolból.

Éppen indulni akartunk, amikor szemem összetalálkozott egy fáradt, szomorú szürke szempárral. Szó nem jött a számra. Elkaptam az aszszony kezét. Zokogás tört fel a lelkemből, majd nagy nehezen ki tudtam mondani a kérdő szót: - Fella?

Könnyezve felelte: - Blokk nyolc, mein Kind!

Fiam megkövülten állt mellettem, majd Fella az otthonába hívott meg minket. Miközben könnyeinket törölgetve beszélgetni kezdtünk, mindent elmeséltem, amire vele kapcsolatban emlékeztem. Ő csak fejével bólogatott. Megtudtam tőle, hogy a Hadassza kórház főápolónője. - Éjjel-nappal a gyermekeimet ápolom - mondta. - Milyen gyermekeidet?

- A sebesült katonák mind az én gyermekeim!

Arcok, vonások megváltoznak az emlékeztünkben az évtizedek folyamán - sokszor szinte a felismerhetetlenségig. Így igazi csodának véltem, hogy akkor Jeruzsálemben, annyi év múltán ráismertem. Az akkoriban 23-24 év körüli zsidó lány a 8-as blokk felügyelője volt Auschwitzban. Ő volt az egyetlen földi lény, aki még reményt tudott nyújtani életem legszörnyűbb négy hónapja alatt; aki képes volt egyszerre ezer gyerek kezét fogni a kétségbeesés legszörnyűbb pillanataiban.

A ritka félórák, amelyeket szerény, kulturált Bét Hákérémi otthonában tölthettem, ahol férjével, Ávrahámmal, a tudós agronómussal élt, felejthetetlen emlékek számomra. Férjét, aki évek óta művéséhez volt kötve, odahaza ápolt. Legnagyobb boldogsága volt, ha a 8-as blokk valamelyik egykori gyermeke bevetődött hozzá. Vágya-terve volt, hogy a megmaradtakkal együtt egyszer elzarándokoljunk a Jád Vászém gyermek-emléktermébe, hogy emlékezzünk azokra, akik nem érték meg a felszabadulást. (Az egykori gyermekek közül talán ötvenről tudunk.) Más kívánsága sohasem volt. Babérokrol, háláról hallani sem akart. Minden egyes túlélőt elégtételnek vélt. Emlékszem rá, amint halásápadtan állt Mengele mellett, és gyötörődve töprengett, hogyan tudná visszarántani a balra küldött halálraítélteket, ami sok esetben sikerült is.

Egyik nap felhívott. Két szót mondott: Ávrahám meghalt. Ott álltam a szánhedrini halottasházban. Messziről megláttam Fellát - két fia vezette: Uri és Zeév. Kicsike, filigrán, hófehér hajú asszony, fekete ruhában. Jött, jött a lépcsőn, lassú léptekkel, halkán, fegyelmegyetlenül. Lelki szemeim előtt a kép hirtelen átváltozott: fiatal, szőke lányt láttam csíkos fegyencruhában, aki verejtékes homlokkal figyelte Mengele kézlegyintéseit... majd, az appell után, kitarja két karját felénk: „Meine liebe Kinder! Ne hagyjátok el magatokat! Élni kell!”

Ahányszor találkoztunk, ugyanolyan mozdu-lattal nyújtotta felém karjait, és ilyenkor éreztem, hogy haláláig a szívében élnek szeretett lágergyermekei.

Legyen áldott az emléke! Emlékük...

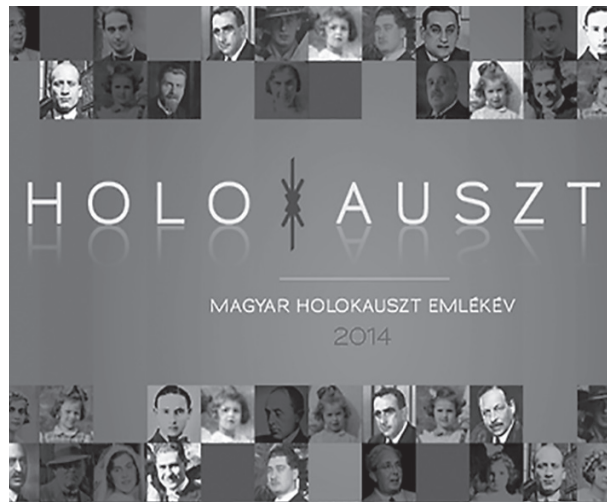
SURÁNYI J. ANDRÁS: HÁNY NAP EGY ÉV?

Csak a Mindenható a megmondhatója tart-e még a Soa-év. A helyiek, ha éppen nem a jogsultságát firtatják, Holokauszt-évnék nevezik, egészen hivatalosan Holokauszt Emlékévnék.

A látszatát is kerülni szeretném javíthatatlan szarkazmusomnak, tényleg nem tudom, mi a hivatalos verzió... Magam, eleve elfogadhatatlannak tartottam a több mint alattomos történelmi csúsztatást, a Soa pontos korának és időterjedelmének ügyében. A saját ország-lását és „népjavító” tevékenységét egyenesen Horthy lovas-admirális dicstelen szereplése folytatásaként értelmező kormányzati erő, félreérthetetlenül a német megszállókra hárított minden felelősséget. Ennek megfelelően a Soa a nácik bejövetele és szovjetek általi kiűzetése között játszódott le, egy időszakban, amikor állításuk szerint nem létezett legitim magyar kormányzás. Hogy Horthy volt a kormányzó, és felelős magyar kormányt nevezett ki, mely nem várt gyorsasággal, hungarikumnak beillő precizitással, találékonysággal és odaadó elhivatottsággal hajtotta végre a Soa legfontosabb logisztikai és adminisztratív feladatait, erre csak a vállukat rántják nyeglén: „Lerohantak minket a nácik, és kiragadták a nemzet kebléből szeretett zsidó álampolgárainkat!” A zsidó-tulajdonú értéktárgyak és ingatlanok lelkiismeretes rekvirálását és ideiglenes megőrzésre új, gondos gyámok megőrzésére bízását is csak erős náci nyomás tette lehetővé. Sikertelen volt viszont a kormányzó úr gondos közbenjárására elérni, hogy legalább anynyi „kess” maradjon a zsidóknál, hogy a gettó felállításának kiadásait és saját deportálásuk költségeit, némi rábeszélés után kifizethessék. Hiszen semmi sincsen ingyen. Megerősítendő ezeket a vélelmeket, a kormány egyik hangadó tanácsadója, volt miniszterelnök, azt is fontosnak tartotta a TV-ben közhírré tenni, hogy a negyvenes években ő az égvilágon semmi jelét nem vette az antiszemitizmusnak, hogy pontosan idézzem: ő nem érzékelte.

A Kormányhivatal „Holokauszt 70”- oldalát szemlélve, azonban mégis csak saját történelmi verziómat látom megerősítve. A honlap grafikai kezdőgrafikáján sok ismerős arcból álló mozaik képviseli a Soa majd 600 ezer áldozatát, de mintha a grafikust nem avatták volna be az emlékév kötelező vezér-üzenetében, hogy a német megszállást megelőzőleg sehol nem volt biztosabb a zsidók helyzete, mint Horthy Magyarországon. A mozaikban Rejtő Jenő, a mai napig egyik legolvasottabb magyar író, is szerepel, akit viszont jóval a német szövetségesek bejövetele előtt hajtottak ki beteg a Munkaszolgálatba, ahol 42 Szilveszterén megfagyott. Nagybátyám Schuller Antal bár nem vesz részt a képmontázsban, de őt 43-ban akasztatta fel Horthy. Anti bácsi helyett szerepel Teller Ede, magyar-zsidó fizikus a tablón, aki kénytelen volt elhagyni Magyarországot éppen az akkor még nem hitleri Németország irányába, mert a numerus clausus miatt nem

tudott saját szülőföldjén magasabb tanulmányokba kezdeni. Ő megúsza a Soát, mert elmenekült horthyzmusból, mint ahogy Kálmán Imre is. A világhírű zeneszerző úgyszintén szembe néz velünk a képcsarnokban, pedig ő már a 20-as években elhagyta az országot és Bécsben élt, egészen a „hitleráj” 1938-as kezdetéig, akkor tovább menekült Párizsba. Lám, még egy nagyon ismerős arc a kormányzati Soa-Emlékoldalon, aki hiteles ellenpéldája a hazug kommunikációnak: ki ne ismerné, Szilárd Leót, a fizikust. Tellerrel együtt vettek részt az atombomba kifejlesztésében. Szilárd is a budapesti Műszaki Egyetemen kezdte tanulmányait, de a politikai fejlemények következtében 1919 vége őt már Berlinben látja. A hivatalos szervek hozzá nem értését ebben az esetben tehát kifejezetten üdvözlöm, mivel nem sikerült képileg megvalósítaniuk a tör-

ténelmi maszlagot. Az oldal így – akarva-akaratlanul és megközelítőleg – hitelt érdemlően mutatkozik be. Numerus claususról, a zsidótörvényekről, a munkaszolgálatról, a zsidók intézményes kirablásáról és ellehetetlenítéséről, Kamenyec Podolszkról persze egy bűdös szó nem sok, nem áll a kormányzati portálon.

Így állunk tehát, de ezt tudtam már előtte is. Akkor meg mit matatok a kormányportál Holokauszt-oldalán? Hát, mondtam már, tudni akartam tart-e még a Soa-Emlékév. A múlt év botrány-dömpingjétől függetlenül akartam csupán utána nézni a hivatalos álláspontnak. Lehetséges az egy darab 4-végződő évet tekinteni az emlékévnék és akkor már vége, lévén most 2015. Lehetne viszont a német megszállás 70. évfordulójától számított egy évet venni, akkor március 19-én ért véget az emlékév. Amennyiben a deportálások kezdetétől számolunk, akkor bizony még tart az év pár napig, április 16-ig. Minekután az oldal rendelkezik egy „Események” feliratú mappával, mely felett a mai dátum (április 12.) áll, biztosnak tekintetem az utolsó, általam felvázolt lehetőséget. A naptár él, és mivel ma van a Soa/Holokauszt Emléknapijának a hétvégére előrehozott csúcshangverseny, az Élet menete nevű esemény, gondoltam ránézek, az oldalra, mit mond róla a regnáló legiszlatúra - mielőtt hülyeségeket írnék. A megemlékező rendezvény ma valóban lejajlott. Sokan voltak, mint már 12 éve

mindig, beszélt Erzsébetváros polgármestere, Ronald Lauder, a Zsidó Világkongresszus elnöke és Verő Tamás rabbi. Martin Schultz, az Európai Parlament elnöke videó-üzenetben mondta el emlékező gondolatait. Nem fogják elhinni, de egy betű nem áll a portálon erről, a már hagyományos tömegrendezvényről, melyen egyébként a kormányzat és az önkormányzatok képviselői is részt vettek, együtt a diplomácia testület színe javával. A piros április 12.-címké alatt a következő szöveg áll: A mai napon nincs kiemelt esemény! Szóval... valahogyan így zajlott ez az egész Emlékév.

A pesti Szabadság téren okvetetlenkedő, minősíthetetlen – először holokauszt, majd „német-megszállási emlékmű” jellemző felütéssé vált az egész évre vonatkozólag. Azóta is folyamatos ellentüntetések színhelye. Cseppben a tenger. Keletkezésének, illetve mibenlétének története a további Soa-témájú központi rendezvények, események, pályázatok és projektek alapképlete. Az indokolatlanul kozmikus összegeket felemészítő, a magyar zsidóságot képviselő szervezetekkel nem egyeztetett, nem pályáztatott, nem publikált, és mint végül kiderült, semmi komoly szakmai koncepcióval nem rendelkező Józsefvárosi Pályaudvar, azaz „Sorsok háza” megbukott. Sebaj, a pénzt már átutalták az erre érdemes építő cégeknek. A projekt ma üresen áll, egy hatalmas beton Dávid-csillaggal a tetején. A kormány eddigi zsidóügyi üdvöskéje és igazgatóasszonya kegyvesztettnek tűnik, felemelkedett viszont közben a „zsidókérdésekkel” megbízott államtitkár csillaga. Ő, mint egyszemélyes „Judenrat”-ot alkalmazta a MAZSHISZ leválasztott mindenését, aki negyedévszázadnyi tapasztalatát és gyűjtött infóit nem kevés közpénzért bocsátja a kormány rendelkezésére. Közben a Munkaszolgálatosok Szövetsége egy másik államtitkárral tárgyal, ők már egy másik emlékművön „dolgoznak”; vannak azonban olyan entuziaszták is, akik a Soa 75. évfordulójának méltó megrendezésén szorgoskodnak, mert már csak 5 év van odáig.

Jó lenne, ha már vége lenne ennek az emlékévnék, mely túl sok mindenre emlékeztetett, és annál több mindenre meg egyáltalán nem. Kerületem, Terézváros három éves költségvetésének megfelelő közpénz lett központilag elemlékeztve, minden effektív és tetten érhető szellemi haszon, vagy vita nélkül körbejárható kultúrkinccs megteremtése nélkül. Nem hogy nem csökkent az antiszemitizmus, inkább tovább combosodott. A kormányzat rossz lelkiismeretét ellensúlyozni kívánó, „a zsidókért”- címkéjű, garázda pénzszerzés láttán ez nem is oly rejtélyes.

P.s. és Nota bene: Orbán miniszterelnök személyes kampánya sem volt elég a tapolcai időközi parlamenti választáson. Vasárnap először szerzett egyéni országgyűlési mandátumot a szélsőjobboldal, egy Soa-tagadó párt Magyarországon.

AZ ÉLET MENETE BUDAPESTEN

Magyarország és a zsidó közösség sorsa összefonódik – fogalmazott Ronald S. Lauder, a Zsidó Világ Kongresszus elnöke vasárnap délután az idén tizenharmadik alkalommal megrendezett Élet menetén. Az alábbiakban az eseményen elhangzott beszédet közöljük.

Mint büszke zsidó állok itt ma Önök előtt! Büszke őseim örökségére, Büszke a népemre. Büszke mindarra, amit alkottunk. És büszke vagyok magyar származásomra is. De tudom, ha a nagyszüleim nem hagyták volna el Magyarországot, ha itt születtem volna meg 1944-ben, egyike lettem volna annak a több tízezer zsidó kisgyermeknek, akiket elgázosítottak Auschwitzban. Ezért vagyunk ma itt. Ezért menetelünk ma együtt. Nem csak a 70 évvel ezelőtti történelem miatt. Hanem amiatt, ami ma történik itt. 70 évvel Hitler után, Auschwitz után és a nyilas keresztetek után Ismét célkeresztbe kerültek a zsidók. 70 évvel később ugyanazokat a jeleket látjuk feltűnni, mint egykor.

Azért állok ma itt, hogy elmondjam Önöknek: senkinek, egyetlen politikai pártnak, egyetlen gazembernek sem az éj leple alatt, senkinek nincs joga ahhoz, hogy fenyegetsen bennünket! Senki nem gyalázzhatja meg a zsinagógáinkat, Senki nem emelhet kezét a gyermekeinkre. A Duna partján cipőkből álló emlékművet állítottak, örök emlékezetül azokra a zsidókra, akiket ott gyilkoltak meg. Senkinek nincs joga beleköpni ezekbe a cipőkbe! Senkinek

Ebből a csodálatos városból hadd üzenjük meg az egész világnak: A magyar zsidó közösség él és jól van. És a magyar zsidó közösség nem megy sehová. Azért menetelünk itt ma, hogy ezzel is megmutassuk: Itt vagyunk! Élünk! És itt is maradunk!

Az Élet Menete arra is emlékeztet bennünket, mi történik, ha a világ hallgat a bajban. A hallgatás az emberiség legsötétebb erőt engedi kitereljesedni! Mi, zsidók, a bőrünkön tanultuk meg a leckét. Mi tudjuk, mi történik, ha a világ nem szólal meg! Túl nagy árat fizettünk ezért. Ez az oka annak, hogy soha többé nem hagyjuk szó nélkül, nem maradunk csendben,

FOTÓ: NAGY AKOS

Ahogy az Élet Menetéről kissé fáradtan, de élményekkel telve sietünk vissza a mai találkozónkra elgondolkoztam, vajon hányadszor jövök be ebbe az épületbe, vajon hányadszor jövök fel a lépcsőn, vagy hányadszor megyek be a Goldmark terembe, hol nézőként, hol előadóként, hol szervezőként. Annyi bizonyos, először, talán 55 esztendeje érkeztem ide egy Purimi ünnepségre – még nagyapámmal, aki a Dohány utcai zsinagóga egykori előjárója volt. Sokadszor jövök ide, mégis csak ritkán figyelek az épület Wesselényi utcai homlokzatának különös domborműveire. A tizenkét zsidó törzset ábrázolják. Ma itt a Goldmark teremben szimbolikusan megelevenítjük a kőbe faragott törzseket úgy, hogy a WJC elnöke által a Mazsihisz küldöttei tiszteletére rendezett Gálavacsorán szimbolikusan 12 kerekasztalt helyeztünk el. Mindegyik asztal egy bibliai zsidó törzs nevével van azonosítva, s Lauder úr személyes ajándéka mindenki számára egy-egy kavics. Egy különleges kődarab, melyre egyedileg, kézzel kerültek felfestésre a vonatkozó törzsek jelei.

Az Ószövetségben a kő gyakran Isten közelségének a jele. Jákob, az égig érő létráról álmodott, s amikor fölébredt, „vette a követ, amin a fejét nyugtatta és felállította emlékköül. ... Ez a kő, amelyet felállítottam, az Isten háza lesz – mondotta.

Kedves Ronald! A Mazsihisz közgyűlésének tagjai nevében is köszönöm meghívásodat a mai estére és köszönöm Neked az emlékköveket.

Hölgyeim és Uraim! Az Élet menetéről jöttünk, egy fantasztikus szervezésről. Valamikor tizenhárom évvel ezelőtt néhány lelkes fiatal indította el Magyarországon ezt a kezdeményezést. Mára a lelkes amatőrizmusból professzionális közéleti programot varázsoltak a fiúk, gratulálok nekik és hadd' hangozzanak el itt is a kezdeményezőik nevei: Gordon Gábor, Meir Zohar, Bandi László és Verő Tamás, gratulálok mindnyájatoknak. A WJC elnöke fantasztikus beszédet tartott a Felvonulási téren. Történelmi eseménnyé tette az Élet Menete immáron 17. vonulását. Keményen szólt Európa legnagyobb neo-náci pártjáról, a Jobbikról. Hitelesen beszélt a zsidók és a keresztények összefogásának szükségességéről, általános emberi értékekről. De néhány hete Lauder úrral együtt lehettem Washingtonban, a Capitoliumban. S bizony a kongresszusi meghallgatásunkkor az Egyesült Államok kormányától is kemény szavakkal kérte számon, hol van az Egyesült Államok, hol van a demokrácia akkor, amikor a világban ártatlan emberek ezreit mészárolják halomra. Igen, ez az igazi és hiteles érdekvédelem: tanulhatunk belőle. Lauder úr ma a világ zsidóságának legfőbb érdekképviseelője, ha a zsidó érdek azt kívánja beszól Putyinnak, ha kell, kritizálja a Fehér Ház politikáját és szükség esetén a magyar belpolitikát is. Mindezt azonban mindig úgy teszi, hogy megőrzi a párbeszéd lehetőségét. Talán ez a legnehezebb munkájában de ezt nevezik igazi érdekvédelemnek, a zsidó érdekek, a mi érdekeinknek a védelmének.

Részlet Heisler András, a Mazsihisz elnökének nyitóbeszédéből, amely a WJC elnöke által a Mazsihisz küldötteinek tiszteletére rendezett gálavacsorán hangzott el.

ha zsidók kerülnek a célkeresztbe.

És soha többé nem fogok hallgatni. Soha többé nem hagyjuk szó nélkül, ha keresztények kerülnek a célkeresztbe, ha bármilyen népcsoport kerül a gyűlölet középpontjába. Én soha többé nem hallgathatok! Akkor sem, amikor valaki a Duna parti cipőkbe köp, és a magyar kormány nem ítéli el ezt a tettet. Ennek olyan látszata van, mintha egyetértene vele. És amikor valaki feláll a magyar parlamentben és listázni gondolja a zsidó politikusokat, a kormány akkor sem hallgathat. (Gyöngyössy Márton Jobbik -képviselő listázós kijelentését Orbán Viktor – egy hetes késéssel – visszautasította. A szerk.)

Amikor antiszemitizmusról van szó, a magyar kormány soha nem hallgathat. Néhányan hajlamosak elfelejteni micsoda nagyszerű szerepet játszottak a zsidók Magyarországon: A zsidó közösség részt vett ennek az országnak a naggyá tételében!

Ahol a zsidó közösség a társadalom, bármely társadalom része, az az ország virágzik! A zsidók Nobel díjakat nyernek el! A zsidók munkahelyeket teremtenek és betegségeket gyógyítanak.

A zsidók építenek, nem rombolnak! Az antiszemiták, ők rombolnak! Pusztítanak. És nem alkotnak semmit! Nem kímélnek senkit. És ha a zsidókat arra kényszerítik, hogy tovább álljanak, akkor a sikerüket is elviszik magukkal!

A Jobbik úgy gondolja, ők azok, akik megvédik Magyarországot! Miközben a Jobbik árt Magyarországnak. A világ Magyarországon kívüli része úgy tekint a Jobbikra, mint egy szélsőséges pártra, mely gyűlöletet szít. A Jobbik fel sem fogja, micsoda kárt okoz Magyarországnak a jövőjének.

Ma, amikor a világ Magyarországra tekint, nem a nagyszerű kultúráját látja, nem a gyönyörű városait. Nem a nagy és dicsőséges múltjára emlékezik.

Ma, amikor a világ ide tekint, a Jobbikot látja. És amikor üzletemberek befektetnének Magyarországon, meglátják a Jobbikot és visszariadnak. A Jobbik árt Magyarországnak! Nem szabad hagyni, hogy egy Jobbik tönkre tegye Magyarországot. Magyarország lakói ennél többet érdemelnek!

PEER GIDEON: KIS PÉNZ, NAGY PÉNZ

Igen, tudom, aki a kicsit nem becsüli, a nagyot nem érdemli. Én is gyakran példálózom ezzel, mindenfelé.

Van egy kis pénztárcám. Bőr, akkora, mint a macska ökle. És elegáns. Olasz persze, jól megfér a farzsebben, nem nyújtózkodik ki, nem próbálja felhívni magára a figyelmet, nem az a ki vagyok, mi vagyok fajta. Szép, szerény, finom és pénztárca.

A baj csak az, hogy én mindent ebben a tárcában hordok. Utálom a táskákat, szatyrokat, szütyőket, mindent, amit kézbe kell venni-vinni, és lóbálni lehet. Nekem a pénztárcámban van mindenem: az igazolványaim, bankkártyáim, a jogosítványom és persze – nehogy már kifelejtsem – a pénzem is.

Eddig minden rendben is lenne, illetve itt kezdődik a baj. A pénzem nem fér a pénztárcámba. És – sajnos – nem azért, mert annyi van, hanem, mert az izraeli pénz kétféle: papír- és fémérme. A papír ellen nem ágálok, hogy, hogy nem, azzal nincs problémám, illetve van, főleg, hogy a háromszorosát is be tudnám préselni az én kis szerény briftnimba, meg se nyikkanna,

azt sem mondaná, hogy elnézést uram, összetéveszt egy tömendő libával. Nem mukkanna meg az én kis bukszám, ellenkezőleg, örömben és büszkeségében hallgatna, mint a Szifinx.

A baj a gubával van. A fémpénzzel. A sékelekkel és agorákkal. Azoktól feszül, szétpukkan, robban az én elegáns erszényem. Ki is kéri magának, olasz őseire hivatkozva értésemre adja, ha mindenáron tömhetnékem van, vegyek magamnak egy tenyeres-talpas bukszát, bugyellárist, az majd hagyja magát.

Viszont, amikor vásárolni megyek, kapok visszajárót, agorát, vagy sékelt. Nincs az a pénztárca, amely képes befogadni a rengeteg színesfém, amit nálunk adnak aprópénz gyanánt.

Mit tehet ilyen helyzetben, aki szereti a nagypénzt, a papírból készültet, viszont kiütést kap, ha kezébe nyomnak egy maréknyi aprót?

Más megoldás híján, meg kell szabadulni a sok vastól, mert a pénztárca nincs gumiból, nem lehet felfújni és még csak nyújtani sem hagyja magát. Konzervatív beállítottságú.

Ilyenkor próbálom kitalálni, mit vegyek, mire költsem az elsodott piasztereket. Mondjuk, van nálam 28 sékel apróban. Mit lehet venni ennyi pénzért? Sok mindent. 28 sékel nagy pénz, nem is lenne vele semmi baj, ha papírból állították volna elő. De fémpenzként képtelen vagyok beleerőltetni a tárcámba, különösen, hogy főleg 10 agorásokból áll. Ilyenkor vesz az ember zöltséget, gyümölcsöt. Az mindig jó, mindig kell, és mindig egészséges. Nagyjából besaccolom a mennyiséget, az árat is, aztán a pénztárnál kiderül, hogy nem sokat tévedtem. 32 sékelt és 30 agorát kell fizetnem. A 30 agorával szerencsém van, de a többi nem elég, százast kell váltanom. A zöltségesnél sok az apró, érthetően, meg is ajándékoz egy maréknyival, neki is jobb, nekem is rosszabb, miért ne. Visszakívánom az előbbi, vásárlás előtti állapotot, akkor még csak 28 sékelem volt kispénzben. Újabb bevásárlásra készülök, hogy megszabaduljak a pénztárcámból kicsorgó fémelemekről. Okosabban, megfontoltabban teszem, mint az előbb. Nem hiába a tervezés, a stratégia, szinte minden

aprópénztől sikerül megszabadulnom. Mindössze három darab egy sékeles marad a tárcámban. Sokatmondóan mosolygunk egymásra: az olasz pénztárca és én. Háborút nyertünk!

Kiderül, csak csatát. Az autóbusszon, nyugdíjasként 3,90-et kell fizetnem. Fanyalogva húzom elő a következő százast, és behunyt szemmel tartom a markomat a visszajáróért. A különben szimpatikus sofőr nem kímél: egy lapátnyi aprópénzzel leszek újfent gazdagabb.

Otthon kipakolom a papírpénzt a tárcámból, csak az aprót hagyom benne. Azt költöm majd el, ha valami többbe kerül, maximum nem veszem meg. Így is teszek. Az út végén egy nyilvános WC-be térek be. Kiderül, nincs nálam elég apró. Hiányzik a pénzemből, hogy használhassam a szolgáltatást.

Reménykedve forgolódom, de senki sem méltat figyelemre. Tűkön állok:

– Tíz agoráért fele királyságom! – rimánkodom, de könyörgésem süket fülekre talál.

Olasz pénztárcám egy arra röpködő darazsat tüntet ki figyelmével.

A Drory könyvtár heti ajánlata Cvi David Kochav: Elintézetlen ügy I.

az arab fenyegetés sohasem szünetelt. A számos kísérlet, hogy a konfliktust politikai eszközökkel felszámolják sorra becsődöltek. A béke kimerül két háború közti tűzszünetben, mely Izrael számára egy hosszabb-rövidebb feszültséggel teli időszakot jelent, míg a palesztinoknak esélyt az újabb roham megszervezésére. Ha most hihetetlennek is tűnik, a jövő nem kedvez az iszlámnak. Bár terrorista akcióikkal a világ nagy részét sokkban tartják, a történelem már többször bizonyította, hogy egy fejlődésképtelen (pláne, ha barbár is) ideológia pusztulásra van ítélve.

Számunkra világos, hogy a béke nemcsak Izraelről függ. Kochav szerint mégsem szabad pesszimistán látni a helyzetet, előbb vagy utóbb eljön az a történelmi fordulópon, amikor végre barátainknak tekinthetjük ellenségeinket. Most már csak az a kérdés, milyen eszközökkel lehet a „mindenki, aki nem muszlim az iszlám ellensége” stb. gondolatokat kiűzni a fejekből.

„Tudjuk, hogy amíg őrizzük a lángot, jogunk van fennmaradni, és elpusztíthatatlanok vagyunk. Kiválasztottságunk és küldetésünk ma is érvényes, ezért vagyunk életben és a történelem színpadán. Közelebről pedig abban a kis országban, amire büszkék lehetünk, amiről érezzük, hogy a miénk. Ahol olykor kisebb a falat, de azt szívből adják, ahol kevesebb a lakos, de több a testvér, ahol alacsonyabbak a házak, de a szellem magasán szárnyal. Ahol az örök nép örök otthonra talál.”

*Kochav kötete negyven cikkből álló válogatás, mely az Izraeli Szemle hasábjain jelent meg 2001-2010 között.

Nagy Tímea

A könyv megvásárolható vagy kölcsönözhető a Drory Könyvtárban. A könyvtár elérhetősége a világhálón www.dkabala.com honlap, a Facebookon: Drory Izraeli Magyar Könyvtár. A könyvtár címe: Givatayim, Enzo Sireni 20. III/10. Telefon: 054/391-1831.

KRASZNAI ÉVA: Visszerek és a szövődmények

A visszértágulatok megannyi ember életét keserítik meg, hiszen nem csupán esztétikailag nyújtanak zavaró látványt, de fájdalmasak is lehetnek.

Bár a legtöbben jól ismerik a problémát, ennek ellenére több tévhit kering vele és a kezeléssel kapcsolatban. A leggyakoribb, hogy csupán esztétikai probléma. Sokan úgy gondolják, hogy a visszerek csupán esztétikai problémát jelentenek, pedig komoly egészségügyi szövődményekkel járhat az állapot.

A vénás pangás miatt ugyanis amellet, hogy az illető nehézláb érzésre és kisebb-nagyobb fájdalmakra panaszkodhat, kezeletlen esetben akár lábszárfekélyt, illetve mélyvénás trombózist is okozhat, mely nem ritkán életveszélyes tüdőembóliával társulhat.

Csaknem végtelen számú készítmény van már a piacon, amikkel a visszerek ellen fel lehet venni a harcot. Bár többségüknek valóban van némi érerősítő hatása, ráadásul a fájdalmat is csillapíthatják, de az az igazság, hogy a már a kidudorodó, kanyargós visszértágulatokon sajnos nem segít. Az alapproblémát azonban nem szüntetik meg, így ha valaki meg akar a visszereitől szabadulni, úgy komolyabb beavatkozás szükséges.

Tény, hogy bizonyos kor után a visszértágulatok gyakoribbak. Ugyanakkor nem ritka, hogy

fiatalon, akár a 20-as évek elején már jelentkeznek. Ekkor nagy eséllyel genetikai hajlam a kiváltó ok, de a kedvezőtlen munkakörülmény, az ülő/álló munka, az elhízás, a fokozott fizikai terheléssel járó sport/munka mind-mind a visszerek kialakulásához vezetnek.

Sokaknál a várandósság során alakulnak ki a visszértágulatok, melynek hátterében a hormonális változásokon kívül a magzat által előidézett, a medence vénáira gyakorolt, fokozott nyomás áll. A probléma legtöbbször a szülést követően rövid időn belül megszűnik, ám elő-

fordulhat, hogy a panasz állandósul. Ilyenkor érdemes szakorvoshoz fordulni, akár műtétet is szóba jön a szövődmények elkerülése céljából.

Az igaz, hogy a visszereesség kialakulása gyógyszeresen vagy étrenddel nehezen befolyásolható. Az étrend szempontjából a szorítások kerülése lehet fontos, mely következtében fokozzuk a hasüregi nyomást. Az egyetlen hatásos módszer, ha már a kedvezőtlen munkakörülményeket nem tudjuk elkerülni a veszélyeztetett populáció között a rendszeres frissítő testmozgás, az a kompressziós harisnya viselése.

Bár az való igaz, hogy genetikai hajlam esetén nagyobb eséllyel jelentkezik a probléma, ám ez még nem egyenlő azzal, hogy biztosan ki is alakul. Ha valaki odafigyel a táplálkozására, a bőséges folyadékfogyasztásra, valamint a rendszeres testmozgásra, úgy lényegesen csökkenti annak az esélyét, hogy megjelenjenek a zavaró visszértágulatok.

A visszérműtétek az elmúlt években rengeteget fejlődtek, így ma már nem muszáj, hogy a beavatkozás fájdalmas legyen. Radiófrekvenciás eljárással ugyanis nincs se vágás, se altatás, se gerincérezéstelenítés, hiszen csak helyi érzéstelenítésre van szükség. A beavatkozás fájdalommentes, kíméletes, gyors, és még egy pozitívum: utána tart többhétig a felépülés.

A kannabisz lassíthatja bizonyos rákfajták növekedését

A haifai Technion egyetemen kutatói több tucat kannabiszféle több száz különböző rákos sejtcsoport növekedésre gyakorolt hatását vizsgálták, és első következtetéseik szerint az agydaganat és a mellrák gyógyításában hatékony lehet a kábítószerként is ható növény alkalmazása.

Izraelben orvosi célokra a tünetek és a kezelése mellékhatásainak enyhítésére már régóta felírhatják az orvosok gyógyászati célra a marihuánát, elsősorban hányingercsökkentő és étvágyserkentő, valamint krónikus fájdalmakat enyhítő és közérzetjavító hatásai miatt.

A Technion tudósai azonban az aktív gyógyhatását kezdték vizsgálni, vagyis azt, hogy képes-e segíteni a rákos sejtburjánzás megállítását, vagy csökkentését. A biológiai tanszék kísérletei egy évvel ezelőtt Dedi Meiri professzor vezetésével kezdődtek, aki a torontói rákkutató intézetben végzett posztdoktorátusa és hazatérése után saját laboratóriumot nyithatott a kérdés vizsgálatára.

Meiri szakterülete a sejtek szerkezeti vázát képező citoskeleton kutatása, amelynek fontos szerepe van a sejtosztásban.

„Megpróbáljuk megvizsgálni, hogy a kannabisz képes-e megakadályozni a rákos sejtek agresszívvé válását, hogy harcol-e a sejteken belül és képes-e elpusztítani azokat”- nyilatkozta a Háárecnek.

A kísérleteket támogatja az amerikai Cannabis Pharmaceuticals nevű gyógyszeripari vállalat is, amely a növényre alapozva fejleszt ki különböző gyógyszereket. Noha a kutatás még kezdeti stádiumában van és Meiri szívesebben nyilatkozna sikereiről egy-másfél év múlva, a Háárecnek már elmondta, hogy

„Nem ismerek még egy ilyen esetet. Tervezett ikrekről van szó, akiknek apja a pár két tagja. Biológiai anyjuk közös, de egy másik nő hozta őket a világra, és így négy szülőjük van” – hangsúlyozta orvosuk, Ilia Bar.

Az Izraelben élő, harmincas éveikben járó édesapák külön-külön lombikban fejlődő embriói közül megfogadásuk ötödik napján – a méhen kívül lehetséges fejlődés legvégső időszakában – csak a legegészségesebbnek

tudóstársaival kannabiszt alkalmazva sikerült „öngyilkosságra”, apoptózisra (programozott sejthalál) készítenniük a daganatos agysejteket.

Egyelőre nem értik a jelenség okát, de hasonló sejthalált idéztek elő mellrákos sejtekben is, és következetesen kutatják a betegség többi fajtáját. Meiri egyelőre óvatosan fogalmaz s abban reménykedik, hogy munkájával sikerül segítenie öt-hat rákfajta kezelését.

Shiri Zsuzsa/MTI

Egy meleg pár mindkét tagjának spermájával külön-külön megtermékenyítették egy donor petesejtjeit, majd egy béranya hordta ki az ily módon megfogant ikreket, két apuka biológiai féltestvér-kisfiat.

„Nem ismerek még egy ilyen esetet. Tervezett ikrekről van szó, akiknek apja a pár két tagja. Biológiai anyjuk közös, de egy másik nő hozta őket a világra, és így négy szülőjük van” – hangsúlyozta orvosuk, Ilia Bar.

Az Izraelben élő, harmincas éveikben járó édesapák külön-külön lombikban fejlődő embriói közül megfogadásuk ötödik napján – a méhen kívül lehetséges fejlődés legvégső időszakában – csak a legegészségesebbnek

tűnt választották ki, és ültették a jövőendő anyja méhébe.

Az orvosok semmiképpen sem akartak kettőnél több embriót beültetni, mert tartottak egy többszörös ikerterhesség kockázataitól, és ezért biztosra mentek. Mindkét apától csak egy fejlődésnek indult magzatot választottak, és szerencsére az önként vállalkozó nő sikeresen kihordta mindkét embriót, életet adva a féltestvér ikreknek.

A Ynet cikkéből kiderült, hogy nemcsak fogantatásuk, neveltetésük is különleges lesz, mert a terhességet donor petesejtből vállaló hölgy és a meleg pár együtt fogják felnevelni a kisfiúkat.

Shiri Zsuzsa/MTI

RÓNA ÉVA: AZ OSTROMLOTT VÁROS

Az Új Kelet 2015. április 2-i számában nagy visszhangot kiváltó cikk jelent meg. Címe: „Elítélte Gázát az Amnesty International”. Az említett Szervezet célja kutatásokat végezni annak érdekében, hogy megakadályozza és megszüntesse az emberjogi visszaéléseket, igazságot vigyen ki azoknak, akiknek jogai megcsorbultak.

A lap olvasói elégtétellel értesültek az Amnesty International frissen közölt jelentéséről, pontosabban Philip Lather, az Amnesty International Közel-Kelet és Észak-Afrika programja igazgatójának közleményéről, mely szerint a tavaly nyáron kirobbant izraeli-arab konfliktusban „A palesztin felfegyverzet csapatok, köztük a Hámász felfegyverzett alakulata ismétlődően törvénytelen támadásokat indítottak a konfliktus során és civil embereket gyilkoltak, illetve sebesítettek meg. Ilyen támadások indításával a nemzetközi jog kirívó megsértésének magatartását tanúsították, ami súlyos következményekkel járt a civilekkel szemben mind Izraelben, mind a gázai övezetben.

Ösztönösen villant fel bennem a gondolat: hogyan volt lehetséges hogy ez a tisztas szervezet, amely a hatvanas évektől folytatja áldásos tevékenységét, nem reagált 2001-2008 között - tehát hét éven át - a palesztin terroristák ténykedésére, amikor 6000 rakétát röpítettek Gázából a dél-izraeli kisvárosra Szdérottra, ártatlan emberek, gyermekek százait gyilkolva, és sebesítve meg.

Morvay Péter, neves magyarországi író Szdérotban tett látogatásakor siralmas helyzetképet közölt a sajtóban, az ott tapasztaltokról.

„Állandóriadókészültségben élnek az emberek, gyermekek, néhány kilométerre a Gázai-övezettől - írta. - A lakók úgy érzik, a saját kormányuk, s a világ közvéleménye magukra hagyta őket...

Mielőtt a látogatók, néhány kíséreléssel elindultak, hogy körbejárják Szdérotot, a polgármesteri hivatal szóvivője, Naomi Cohen, felhívta a figyelmüket, ha megszólal a riadó, maximum 15 másodpercük van, hogy fedezéket keresenek maguknak. „Frontvonalban vagyunk” - mondta.

Először a szdéroti rendőrkapitányságot keresték fel. Az udvaron tornyosultak a városra kilőtt rakéták robbanás utáni maradványai. A másfél méteres házi készítésű katyusa rakétákba a terroristák, a robbanószeren kívül, különféle repeszdarabokat és éles szögeket zsúfoltak be, hogy pusztító hatásuk minél nagyobb legyen. A 10-15 kilométer hatótávolságú rakétákkal nem tudtak pontosan célozni, egyesek lakatlan területekre estek, de az éve-

ken át folyamatos támadásaik több száz lakóházat romboltak le a városban. Egyetlen rakéta alkalmas volt arra, hogy romba döntsen egy családi házat. Ha a rakéta nyílt utcán csapódott be, a repeszdarabok, száz méteres körzetben minden járókelőt megöltek.

A rakétalövedékek teljesen felforgatták a város lakóinak életét. A terroristák különösen a gyerekekre vadásztak. Támadásaikat igyekeztek a reggeli iskolába menetel idejére összpontosítani. Naomi Cohen három gyermekét vitte az iskolába. A következőt mondta Morvay

Péternek: „Összepakoljuk a táskákat, aztán háromig számolunk, majd kirohanunk az autóhoz, s amilyen gyorsan csak tudunk száguldunk az iskolához. Közben imádkozunk, hogy a terroristák hagyják meg nekünk ezt a tíz percet!”

Pár évvel előbb rakéta csapódott az iskolába, szerencsére olyan órában történt, amikor senki sem tartózkodott ott. Az épület renoválásakor oldalát erős betonfallal erősítették meg. A gyerekek nem léphettek ki az udvarra, minden idejüket a bunkerré alakított tanteremben töltötték.

Akik teheték, elköltöztek a városból, akik maradtak naponta azzal kellett szembenézniük, hogy életüket és javaikat romba döntheti egy palesztin rakéta.

Morvay Péter beszámolt egy ötgyermekes családról, akinek lakását, négy nappal előbb rakéta-találat rombolta le. A rakéta a legidősebb fiú, a 16 éves Nicán hálószobájába csapódott. Egyedül volt otthon, másnapi leckéit tanulta. Szülei a munkahelyen voltak, testvérei az óvodában, iskolában. Annyi ideje sem volt, hogy a fedezékbe rohanjon, az ajtófélfá alá menekült - ahogyan az óvintézkedésben tanácsolták, onnan nézte, hogyan dől le a szemközti fal, s fölötte a plafon, majd a szobában a tárgyak törnek darabokra. Nicán, csodával ha-

táros módon, karcosokkal úszta meg a robbanást. Szülei lélekszakadva rohantak haza, tudva, hogy a fiúk a lakásban van. Messziről látták, hogy füst tör ki a lakásból, szaladva értek a kapuig. Nicán ott várta őket, sápadtan reszkette az átélt ijedségtől. „Mindenünk oda veszett, de a fiúnk él” - hálálkodtak a szülők.

A családot 20 kilométerrel távolabb, Askelon egyik szállodájában szállásolták el, amíg lakhatóvá teszik az otthonuk.

-Szdérotban 2005 óta fajult ilyen elviselhetlenné a helyzet - mondta az egyik ottani lakos - amióta Áriel Sáron, az ország akkori miniszterelnöke, az arabok engesztelésére, elrendelte a gázai kivonulást. Az otthonukból erőszakkal kilakoltatott zsidó családok elkeseredett látványa megrázta az izraeli közvéleményt. A Hámász és az Iszlám Dzsihad terrorsszervezet győzelemként ünnepelte a kétségbeesett emberek kivonulását. Attól kezdve zavartalanul folytatták a rakétatámadásokat. Izraeli visszaütésre akkor nem került sor.

Az állandó készültség súlyos károkat okozott a szdérotiaknak. És nem csak anyagi értelemben. Az emberek idegei kikészültek a frontvonal megpróbáltatásaitól. Sokan idegszanatóriumba kerültek. mások nyugtató gyógyszerekkel csillapították idegállapotukat. Esténként rettegve feküdtek le a gondolattól, mikor jön a következő riasztás...

A város lakói közül számosan szenvedtek maradandó traumát, s elhagyták a várost. Többségük azonban mégsem adta fel. Azt mondták, ha mindenki elköltözik, a terroristák elérik céljukat: a város elnéptelénítését. Ezért maradtak és bíztak abban, hogy eljön a nap, amikor újra biztonságban élhetnek szeretett családjukkal, saját otthonukban.

Köszönet Morvay Péter írónak az izraeli nép szenvedései iránti, igazságtól fűtött együttérző soraiért!

Róna Éva
NŐI OLDAL
címmű könyve megrendelhető a szerzőnél,
az alábbi címen:

Róna Éva Rehov Shay Agnon 13/12
55602 KIRIAT ONO
Ára 50 sekel + postaköltség 5 sekel
Telefon: 03-5343853
Külföldi hívás esetén: 972-3-5343853

ARJE SINGER: SZÍNPADON

Kisebbik lányom bejelentette 16 éves korában, hogy színésznő lesz. A viták évekig tartottak. Nap – nap elmagyaráztam neki, amit mindenki tud, hogy nála sokkal tehetségesebb, gyakorlatlaltal rendelkező színészek állásnélküliek. Elmeséltem hányan vannak, mint Ő, akik életüket arra áldozták, hogy egyszer fellépjenek a színpadra. Már nem is beszélve megélhetést szerezni, mint színésznő.

Én érveltem, Ő pedig belenyugodott sorsába. Úgy állapotunk meg, hogy érettségi után művészeti szakos lesz az egyetemen. Később tanítónő lett lánykámól. Férjhez ment 1000 kilométerre tőlünk és első alkalommal leszerződött egy színtársulatnál, mint rendező és igazgató.

Lányom eleinte rövid monológokat produkált. A sajtó felfedezte tehetségét, és cikkek jelentek meg róla újságokban. Lánykánk bebizonyította, ha nem, is mint színésznő, de képes a színházból megkeresni kenyerét.

A premierekre mindig kaptunk ingyen jegyet. Akárhon volt a gálaest, ott ültünk az első sorban, drukkoltunk, hogy teljen meg a színház, és vas-

tapssal záródjon a függöny. Ez rendszerint így történt.

Hát persze a mi kislányunk mondtuk egymásnak mosolygó örömteljes pofikával.

Aztán egyszer egy Allan Bennet darabot rendezett lánykánk. Az első bemutató egy vidéki városkában játszódtott le. Mondanom sem kell, hogy jelen voltunk. Ott volt a városka orvosa, gyógyszerésze, de még önagsága a polgármester is felvette legjobb ruháját. A helyi színház megtelt farmerokkal, barátokkal, szomszédokkal és így mindenki ismerte egymást.

Már a bejáratnál plakát hirdette a darab címét. A fellépők között ott volt a rendező képe is, a mi kislányunk.

A héber neve alatt, NAVA, amit mi választottunk 39 évvel ezelőtt csak egy szó állt: "rendező."

A terem megtelt, a taps viharzott, és mi asszonykámval mi voltunk az egyetlen ismeretlen lények a színházban.

Aztán eljött a szünet. A nézőközönség sört, kávéfogyasztott, mi pedig megálltunk a plakát mellett gyönyörködni az alkotóban, akit mi

alkottunk.

– Mi történne, ha megmondanám, hogy én vagyok az anyukája? – kérdezte feleségem.

– Légy szíves és ne!

De tudtam, hogy ez előbb utóbb be fog következni. Gyorsan távolodtam a plakáttól.

A közönség körbevett asszonykámval.

– Na igen a szemei hasonlítanak.

– És a szája.

– Nézzék már az orra pont olyan.

Asszonykám élvezte helyzetét.

– És ha még látnák az édesapját...

De édesapját nem látták, mert az elmenekült.

Szerencsére megszólalt a gong, a tömeg visszavándorolt a helyére. Mi újra találkoztunk, asszonykám és én.

– Mondták, hogy hasonlítunk egymásra.

– Hát persze csacsikám, hiszen a Te lányod.

– Miért menekültél el?

– Tudod, én nem szeretem a feltűnést. Meg aztán, ha rám hasonlítana kislányunk nem lett volna rendező, messziről elkerülte volna a színpadot.

SÁNDOR JUDIT: A paradicsom pszichológiája

„Most, mikor végre van egy hely a világon, ahol van miért lennie, egy hely, aminek értelme van.”

(Szerb Antal: Utas és holdvilág)

Ein Gedi egy kibuc és nemzeti park neve is Izraelben, a Holt-tenger mellett. A kibucot 1956-ban alapították, területe 417 méterrel a tenger szintje alatti magasságban (alacsony-ságban) fekszik. A nemzeti parkot 1994-ben botanikus kertté nyilvánították, rengeteg munkával a világ minden tájáról idehoztak és telepítettek főként trópusi, és mediterrán éghajlati növényeket, és a kibbutz lakói egy tízhektáros zöld szigetet hoztak létre a sivatag közepén, amely a világ legmélyebben fekvő szárazföldi területe. Ein Gedi héberül azt jelenti, hogy a „kecskegida forrása”. - Írja az internetes szöveg, de én hozzáteszem, hogy a „sziget” nem zöld csupán, hanem a szívárvány színeiben pompázik oly mértékben téve boldoggá az itt élőket és az ide látogatókat, hogy szinte kimondhatatlan.

Az illetékes meg azt mondta, hogy na jó, nem bánja, de vizsgáznom kell hozzá, aztán megtudtam, hogy a vizsga egy pszichológiai teszt, mire megkérdeztem az illetékest, hogy „ahá, tudnotok kell, hogy nem vagyok-e dilinyós?” Az illetékes megnyugtatóan, hogy ők nagyon jól tudják, hogy mindenki dilinyós, ők is, de meg kell vizsgálniuk, hogy az én dilinyóm összefér-e az ő dilinyójukkal. A teszt olyan érdekes

és izgalmas volt, hogy közben még azt is elfelejtettem, hogy a tét az egész további életem.

A fejembe vettem ugyanis, hogy sehol máshol nem élhetek tovább a világon, mint az Ein Gedi kibucban.

A pszichologizálás egy egész délelőttön át tartott Beer Shevában, egy erre a célra létrehozott intézményben. Sokat kellett rajzolni, megkezdett mondatokat befejezni, párbeszédet kiegészíteni, sormintákat folytatni. Az volt az egyik legélvezetesebb, amikor adott képekhez történeteket kellett írni, de azt is nagyon szerettem, amikor egy fát kellett rajzolni, majd leírni a fa meséjét. Szívet tépő történetet kanyarítottam a fáról, „akit” egy távoli országban ültettek, majd vágyakozott a csodálatos messzi föld után, amiről a kismadár énekelt neki, aki minden évben visszatért és megpihent az ágai között, végül varázs-érintésével lehetővé tette a fának, hogy gyökereit kihúzza a földből, elmenjen vele a távoli-csodálatos földre, és ott végre megtalálja a boldogságot.

De olyan feladat is volt – nagyon ravasz -, hogy adtak egy kis füzetet, minden oldalán egy mértani ábrával, és egy lapot, amire le kellett másolni sorrendben a mértani ábrákat. A mértani ábrákkal sohasem voltam túl nagy barátságban, de a tét az életem, hát rajzoltam, majd megkönnyebbülve vittem az asztalhoz az elkészített feladatot, mire az ott ülő lány elvette tőlem a füzetecskét, de a lapot mosolyogva visszaadta, hogy most emlékezetből rajzoljam

le a mértani ábrákat, ugyanolyan sorrendben és elhelyezésben. Csak négy mértani ábrát tudtam felidézni a kilencből!!! A teljes kétségbe esés határán átsandítottam a mellettem ülő fiatal lány papírjára, és így még egy mértani ábrát oda tudtam biggyeszteni, majd ültem, néztem a falat, erőltettem az agyamat, de ha azonnali kivégzéssel fenyegettek is volna, sem tudtam volna felidézni még egy ütődött mértani ábrát. Mellettem a lány fölkel, és leadta a lapját, vége gondoltam, nem vesznek be, valószínűleg legalább hatvanöt százaléknyi mértani ábrára kellene emlékezniem, de azért leadtam a lapot, és a teszt folytatódott.

„Ein Gedi egy kibuc és egy nemzeti park neve is Izraelben a Holt-tenger mellett”, maga a földi paradicsom. Úgy látszik a fa meséje győzött a mértani ábrák fölött, mert megfelelttem a paradicsom pszichológiájának.

CSIRÁK CSABA:

Egy színésznő útja Szatmárnémetitől Holonig⁽³⁾

Wohl/Koltai Katalin/Bat Sheva Noa

Koltai Katalin legfontosabb szerepei közül megemlíjtük Jeruzsálemben a Parszaban játszott Ionesco, Szerelmesek a metróban című groteszkjét, Fernando Arabel: Piknik a csatatéren, Meyir Shalev: Homokláda, drámáját. A Szatmárnémetiben is jól ismert néhai íróházaspár Földes Mária és Földes László lányának, Földes Ágnesnek a fordításában és rendezésében került színre Schwajda György: Himnusz című drámája, melyben a női szerepet Bat Sheva Noa, azaz Koltai Katalin játszotta. A Kameriben 1979-ben Tábori György darabban is játszott.

A sok színpadi szerep mellett az izraeli televízió képernyőjén is ismert személyiségnek számított. Filmben is játszott a tekintélyes Dan Wolman rendezésében. A Távolság című filmben az Amerikában élő fiú és az Izraelben élő rokonság közötti tér és időbeli távolság okozta lelki drámát mutatja be az alkotás. Rózsa Marikával, legkedvesebb barátnőjével, testvérpárt alakítanak ebben a drámában, Zelmát Koltai, Lalát Rózsa Marika (művészneve: Mirijam Nevo) játssza. A szövegben elhangzik néhány mondat magyar nyelven is, természetesen a Koltai-Rózsa páros szájából.

Magyar nyelvű irodalmi esteken Wohl Katalin néven szerepelt. Így volt 1977-ben, amikor Ady születésének 100. évfordulóján a költő leveleiből, verseiből adott elő a művésznő. 2005-ben, Gán Háirban, a népszerű Judit cukrászdában, kétnyelvű, magyar-héber József Attila emlékestet rendeztek Magyarországra nagykövetének kezdeményezésére. Ebből az alkalomból bevezető beszédet tartott dr. Gyenge András nagykövet, aki a költő világirodalmi jelentőségét hangsúlyozta. Fellépett még Rózsa Marika (Mirijam Nevo) budapesti színésznő, Samuel Wolf és Bat Sheva Noa (Wohl Katalin).

Az ötvenes-hatvanas években Földes Mária (Arad 1925 – Tel-Aviv 1876) a szatmárnémeti színház házi szerzőjének számított. Férje Földes László (Arad 1922 – Kolozsvár 1973) mint író-esztéta látogatta a társulat előadásait, és írt többször a lelkes együttesről. Földes Máriának három színpadi munkáját is játszotta a Szatmári Állami Magyar Színház. Az első Földes Mária bemutató, egyben ősbemutató, a társulat utolsó nagybányai évadában volt az 1955-1956-os évadban. A Hétköznapi című három felvonásos tragikomédiát Harag György rendezte. Nem mondható átütő sikernek, csupán 9 előadást ért meg. Ebben a színi évadban Koltai Katalin már nem tagja a társulatnak, Magyarországon tartózkodik. A másik Földes Mária darab, amit Szatmárnémetiben játszottak a „Baleset az új utcában” című riportdráma. Ezt is Harag György rendezte, de már mint meghívott vendégművészként. Az 1963-1964-es évadban 20 alkalommal ját-

szották. Sorrendben a harmadik szatmárnémeti Földes Mária bemutató „A hetedik az áruló” című két része tragédia. Cseresnyés Gyula rendezésében, az 1966-1967-es évadban 35 alkalommal játszotta a társulat. Koltai Katalin az 1955-1956-os évadban bemutatót „Hétköznapi” című tragikomédiát még láthatta, mint néző, a Földes család társaságában. Nem kell hangsúlyoznunk, hogy nem csak Wohl Katalinhoz, hanem a fiatal együtteset baráti szálak fűzték a Földes család tagjait.

Koltai Katalint már Bat Sheva Noa néven Izraelben ismert színésznőként tartják szá-

FOTÓ: ELEFANT GYÖRGY

mon, amikor a Földes család még Romániában él, lányuk Ági egyetemista Kolozsváron, Szatmárnémetiben pedig Maricának még két színházi bemutatója lesz. Aztán Földes Mária, miután férjét Kolozsváron eltemette, kitelepített Izraelbe. Bat Sheva Noa és Földes Mária barátsága most már előben folytatódott. Közben megszületett egy igen termékeny szakmai együttműködés is. Wohl Katalin héber nyelvre dramatizálta Földes Mária „A séta” című kisregényét a Habima (Nemzeti Színház) színház számára. A monodramát Mirijam Zohar adta elő nagy sikerrel. A továbbiakban idézzük dr. Havas Judit budapesti előadóművészt.

„Több, mint 30 éve vagyok előadóművész. S életem egyik meghatározó élménye Izraelben történt velem. Megismerkedtem Földes Mária: A séta című kisregényével. Tabák László adta a kezembe az Új Kelet szerkesztőségében (...). Budapesti randevút adtunk egymásnak Wohl Katalinnal s találkozásunkkor a kisregény alapján visszaültettük magyar nyelvre a monodramát, amelyet az 1990-es évek második felében Radó Gyula rendezésében be is mutattam. S azóta is műsoron tartom. Nagy öröm számomra, hogy Radó Gyula azóta is segíti az előadásokat. Wohl Katalinnak örök hálával tartozom a támogatásáért és köszönettel a barátságáért. (...) A múlt év decemberében Radó Gyula rendezővel és Sibalin György operatőrrel utaztunk Izraelbe. (...) Felkerestük a helyszíneket, ahol járhatott Földes Mária: az utcákat, tereket, a tengerpartot.. s meglátogattuk Wohl Katalint és Rózsa Marikát, a két nagyszerű színésznőt és barátot, akikkel együtt emlékeztünk Földes Maricára. Mindketten tá-

mogatták a tragikus sorsú írónőt, amiben csak tudták, kinti élete során. Nagyon megtisztelő volt, hogy mindketten eljöttek a nagykövetség tartott estemre” emlékezik dr. Havas Judit, aki mai napig műsoron tartja a monodramát.

Hozzájutottunk még egy nagyon értékes felvételhez, a „Karácsonyi ének” címűhöz, amelyet a Duna Televízió készített Wonke Rezső rendezésében izraeli magyar színészek közreműködésével. Az Ugrin Aranka szerkesztette összeállításban evangélisták és költők gondolatai hangzanak el. Sorrenden János 4,7-12, Lukács 3,2-6, 2,1-7, 2,41-50, Máté 1,18-25, valamint Pálnak a Korinthusiakhoz írott első levele hangzik el. A szerkesztő az evangéliumi szövegeket kötőanyagként használta József Attila (Isten), Ady Endre (Az Úr éneke), Rónay György (Betlehem), Mezei András (A jeruzsálemi út), Babits Mihály (Karácsonyi ének) és Juhász Gyula (Betlehemes ének) versei között.

A szatmárnémeti magyar színijátás szemponyjából ennek a videó felvételnek kétszeresen is nagy jelentősége van. Az előadás narrátora az a Dengyel Iván, aki feleségével Szabó Évával tíz éven át, 1972-1982 között az Északi Színház

Magyar Tagozatának művésze volt városunkban. A másik szatmárnémeti vonatkozás Wohl Katalin, akinek a művészneve már Bat Sheva Noa. Jelenlegi tudásunk szerint ez a kisfilm az egyetlen magyar nyelvű dokumentum Wohl Katalin előadói művészetéről. Két magyar nyelvű előadóművész szerepel még a videó felvételen: Miriam Rózsa Nevo és Smuel György Wolf. A kisfilm színháztörténeti jelentősége mellett nagy értéke, hogy zsidó művészek mondanak mély emberi melegséggel, együttérzéssel, természetes beszédmódban, különösebb szellemi szikracsiholástól mentesen Jézus születéséről, haláláról, életéről verseket a zsidó-keresztény kultúra szép példájaképpen.

Wohl Katalin a 85 éves művésznő egészségi állapota nem engedi meg, hogy játsszon. Gondozónő látja el és vigyáz minden lépésére. Maradt utána néhány fénykép, film, hangfelvétel és néhány kritika. Romániából való távozása után nem volt lelki ereje hazalátogatni, hatalmas csalódás, nagy fájdalom választotta el örökre a szülőföldtől. Az idősebb színházi néző ma is szatmári színésznőként tartja őt számon, színházalapító kollegái Elekes Emma, Soós Angéla, Krasznay Paula a 2013-ban rendezett színtársulat alapítási ünnepségen szeretettel emlékezett rá.

Tegyük el mi is emlékezetünk tárházába Wohl Katalint, aki magyar nyelven Koltai Katalin néven szolgálta Táliát Romániában és Izraelben. Ugyanakkor ne hallgassuk el azt sem, hogy Szatmárnémeti a héber nyelvű színijátásnak is adott egy művésznőt, aki Izraelben Bat Sheva Noa néven szerepelt három évtizeden át.

KELLER TIBOR:

Az Izraeli Szimfonikus Zenekar rövid története^(2.)

A palesztinai szimfonikus zenekar története az álmok és elképzelések ködéből valósággá vált, kézzelfogható, érzékelhető eredménye a valóban mesékbe illő makacs palesztinai erőfeszítésnek, mely még a lehetetlen megoldását is megkísérli, sőt, legtöbbször meg is oldja. Igénybe vesszük Tábori Pál kortárs írását, közvetítjük történeti feljegyzéseit

Csodálatosan szép. Lenyűgözően nagyszerű környezetben, Jeruzsálem egyik szabad téri előadószínpadán hallottam játékukat. A muzsika szorosán hozzátartozik Palesztina földjéhez. A nép lelkében gyökerező szent örökség. Beszéltem a zenekar orosz, lengyel, német, hollandi, balti, argentinai, osztrák, svájci, román, magyar tagjaival és karmestereivel. Valamennyien azért csatlakoztak a zenekarhoz, hogy híressé és nagygyógyegyek saját munkájukkal és tehetségükkel. Mindegyikük lelkes bizakodással tekintett a jövőbe, csak mosolyogni tudtak a kezdeti nehézségeken. A palesztinai zenekar működése és sikerei talán minden más kulturális intézménynél erősebb bizonyítéka a zsidó alkotó tehetségnek és a makacs kitartásnak, mellyel még a sivatagot is virágoskertté tudják varázsolni.

Wo man singt, da lass dich ruhig nieder – Böse Menschen haben keine Lieder. – írja Goethe és valóban mindenütt dalolnak Palesztinában. Felhangzik az ének az emberek ajkán, muzsika árad a hangszerekből, hogy szórakoztassa mindazokat, akik szeretik a zenét, és a zene megnyugvást hozó békéjét.

Palesztina az orvosi kultúra terén rendkívül magas színvonalon áll. Ezt elsősorban Hitlernek és társainak köszönheti, mert legjobb orvosait zavarták el a Szentföldre, lehetetlenné téve számukra a munkát a náci Európában. Várkonyi professzor például egyike a legkiválóbb sebészeknek, elsőrendű szanatóriumot tartott fenn Bulgáriában. Kitűnően menő, és nagy jóvedelmet biztosító sebészgyakorlatát az elmúlt évek folyamán teljesen abbahagyta, hogy minden erejét és munkáját az irgalmasság szolgálatába állíthassa. Különleges eljárással távolítja el a

tetovált és a tüzes vassal a bőrbe égetett jeleket azoknak az embereknek a testéről, kiket a német táborokban úgy jelöltek meg, mint a barmokat. A német gyűjtőtáborokban sínylődő férfiakat karjukon jelölték meg tetovált számokkal, míg a katonai bordélyházakba hurcolt szerencsétlen nőknek a mellére égettek szégyenbélyeget. Felesége, Sarah Moskovitz mintaképe a mai palesztinai asszonynak, bájos és sokoldalú. Egyike az ország legjobb és legkeresettebb női ügyvédjeinek, és amellettt igen tehetséges festőművész is.

Valósággal legendás alakká nőtt Tel Avivban a magyarországi származású Gutt Árpád. Allenbytól tekintve ő az egyetlen élő ember a világon, akiről hidat neveztek el a Közép-Keleten. Amikor Rommel csapatai már El Alamein-nél álltak és egész seregestől bukkantak fel Quislingek az arab területeken, élükön a jeruzsálemi muftival, hogy a Brit Birodalom ellen forduljanak, szükségessé vált, hogy a X. hadsereg visszavonulásának biztosítására hidat építsenek az Eufrátesz folyón. Szakértők kijelentették, hogy a híd megépítéséhez legkevesebb két esztendő kell, ha van megfelelő építőanyag. Az viszont nincs! Ekkor jelentke-

zett Gutt Árpád, a kitűnő kultúr-mérnök, aki a világ minden táján dolgozott már. Három hónap alatt elkészítette a híd terveit, és négy hónap alatt meg is építette. Építőanyagot is szerzett a közelben, elsüllyedt hajók roncsait és kiégett tankok maradványait használta fel a hídépítéshez. Teljesítményének még nagyobb az értéke, ha megtudjuk, hogy az esős évszak kel- lős közepén végezte a legerősebb munkát, amikor az áradások a legnagyobb veszélyt jelentik. A híd azóta az ő nevét viseli. Az angol és amerikai utásztisztek, akik jelen voltak a mesébe illő hídépítésnél, külön jelmondatot találtak ki Gutt Árpád és a híd számára: *Liba nélkül nincs híd!* Ez azt jelenti, hogy Gutt Árpádnak egyetlen kikötése volt: minden nap, míg a hídon dolgozik, libapecsenyét ehessen. Azt tartja, hogy egy mérnök számára a legmegfelelőbb ösztönzés a jó libacomb, vagy libamell.

Ha már ételről és evésről beszélünk, el kell mondani, hogy a Kineret-tó mellől egyetlen látogató sem jön el anélkül, hogy meg ne ismerkedett volna Minoval, Tiberias királyával. Koronázatlan fejedelme ő a tó halászaiknak, akik ma is zavartalanul folytatják az apostolok mesterségét, mert a

halászhajók legnagyobb része az ő tulajdona. Naponta mindössze kétszer eszik, héttől tízig, másodszor este nyolctól tizenegyig. A hat órát egyvégben az ételek pusztításával tölti. Legfeljebb csak rövid szüneteket tart, hogy ihassék. Angoltudománya inkább festői, mint kifogástalan. Bár nagyon szereti a skót tréfákat. Káromkodását pedig egyenesen félelmes hallani. Tévedés volna azonban mindezek után azt hinni, hogy Mino faragatlan bugris. Kedves kis házát ízlésesen rendezte be japán nyomatokkal, keleti szőnyegekkel. Szereti a könyveket és sokat olvas. Szereti a muzsikát és nagy ínyenc. Kijelentette, hogy száz évig akar élni. Ha rajta áll, meg is teszi.

Palesztinában a zsidók számára nincs kötelező iskolai oktatás. Ezzel szemben az iskolás korban lévők 98%-a látogatja az iskolákat. Palesztina a szabadság országa, még a bolondok is szabadon járhatnak, ha nem veszélyesek. Mindenütt lehet őket látni az utcákon, a kávéházi asztalok mellett, senki nem törődik velük. Egy palesztinai filozófus mondta: ha egy férfi vagy nő legalább részben nem bolond, akkor bizony nagyon unalmas ember.

vége

SEGÍTSÉGET KÉR A JAD VASEM HOLOKAUSZT TÚLÉLŐK FELKUTATÁSÁBAN

A jeruzsálemi Jad Vasem Múzeum olyan nőkkel kapcsolatos információk után kutat, akiknek a neve egy holokauszt idején íródott naplóban és egy hagadában olvashatóak, és kéri a lakosság segítségét.

A naplót Regina Honigman írta, aki a gabersdorfi táborban volt munkaszolgálatos. A naplóban leírja hétköznapijait, és felsorolja más női rabok nevét is. Néhány vers, aláírások és egy helyben improvizált hagada is szerepel a naplóban.

Honigman bátyjával együtt túlélte a háborút, húgai és szülei Auschwitzban haltak meg. Ő végül 1992-ben hunyt el Ausztráliában, és a naplóját a család a Jad Vasem Intézetnek adta 2005-ben.

A naplóban szereplő női nevek (és helységnevek) listája alább található. A Jad Vasem kéri, hogy aki bármit tud az alábbi emberekről, értesítse őket a 972-2-644-3598 telefonszámon vagy a museum.artifacts@yadvashem.org.il e-mail címen.

A névsor a következő: **Hela Cymbler, Behirah**

Hocherman (Sosnowiec), Regina Perlgricht, Mania Pariser, R. Kleinfeldowna (Warthenau), Helga Blumenfeld, Mania Goldszmidt, Cyla Friedman, Hanny Goldfaden, Guta S, Mici Spilman (Bendsburg), Pola Szapiro, Fela Niciarz (Zawiercie), Estera Holand, Gienia Wajnglik, Irka Wolnarm, Bronislawna Zagorska (Jaworzno), Rozia Sztirlberg, Hania Tombak(owna), Marie Blusztajn, Rozia Reich (Jaworzno), Ruth Frichler (Skoczow), Rozia Berliner (Sosnowitz), Adela Birenstok, Lola Schon, Sala Grossman, Jacka Butnik (Jaworzno), Rozia Reich (Jaworzno), Lotti Finger (Jaworzno), Bela Kuchman, Gusta Feiler (Oswiecim), Maryla Lollman, Zosia Joachimowicz (Jaworzna), Jochke Wasserberger (Auschwitz), Genia Lewkowicz (Bendsburg), Regina Manesbaum (Sosnowicz), Edzia Wislicka, Pola Golenzer (Sosnowiec), Hela Golenzer (Sosnowiec), Henia Haliciewicz, Ruzia Merik (Sosnowitz), Karola Garnicowna, Jadzia Sztainfeld, Hanka Apelbaum (Sosnowitz), Rusia Ajnveder (Bendsburg)

DARVAS ISTVÁN RABBI MAGYARÁZATA TÁZRIÁ - MÖCORÁ

„És a nyolcadik napon metéld körül előbőrnek húsát”(12:3). Tekintettel arra, hogy a brit milá micvájáról már Mózes első könyvében olvashattunk, adódik a kérdés: miért ismétli meg e helyen a Tóra az előírást?

A Szefer háHinuch szerint minden olyan micva, amely több helyen is előfordul a Tórában, különleges célt szolgál, hiszen a parancsolat különböző aspektusaival foglalkozik. Ábrahám parancsba kapta a körülmetélést, ugyanakkor nem kellett megtartania a szombatot. Ha hibát követett volna el azzal, hogy végrehajtja a briszt szombaton, ha helytelenül cselekedett volna, akkor I-ten megtiltotta volna számára a körülmetélés elvégzését. Ezért nem volt lényeges, hogy az Ő-való parancsba adja Ábrahámnak, hogy a körülmetélést adott esetben szombaton is hajtsa végre, (hiszen nem vonatkoztak rá a sábeszi előírások), sőt, ha ez a parancs ott (Ábrahámnál) lett volna kibocsátva, akkor rengeteg tintát kellett volna kiönteni, hogy megmagyarázzuk az előírást (Or háChájim).

Bölcsaink különböző indokokat véltek felfedezni a körülmetélés nyolcadik napra történt kijelölésével kapcsolatban. Így többek között tanuljuk Midrás Mechiltában: „nagy (jelentőséggel bír) a szombat, hiszen nem végezzük el a briszt a gyermekeken, míg egy sábesz le nem zajlik, miként írva van:

„és nyolcnaposan metéld körül magatoknak az összes hímneműt nemzedékeitekben”(1Mózes 17:12).

Úgy látszik, hogy a midrás bölcsseinek nézete szerint az újszülött megszentelődik a sábat által, és utána számít alkalmasnak a szent szövetség jelének felvételére, és arra, hogy elfoglalja helyét az Ő-való közösségében.

A circumcisiót követő micvalakoma alkalomával szokás énekelni a következőket: „a Könyörületes áldja meg a gyermek apját és anyját... és tegye érdemessé őket, hogy felneveljék, megneveljék, bölcsességgel ruházzák fel...”. Ezzel kapcsolatban merült fel mestereinkben a kérdés: mivel a gyermek (meg)nevelése minden kétség kizáróan csecsemőkorban kezdődik, akkor miért mondjuk, hogy „felneveljék, megneveljék”, (hiszen a fordított sorrend logikusabbnak tűnne)?

Rabbi Jehosua Leib Diszkin válasza nagyjából így szól: életünk során tapasztalhatjuk, hogy az esetek többségében könnyebb egy kisgyermeket a jó úton tartani, megfelelően nevelni. Ezzel szemben a nagyobb leányok és fiak nevelése sokkal több problémát szokott okozni, nyugodtan mondhatjuk, emberpróbáló feladat... ezért énekeljük a szeuda során ebben a sorrendben a szavakat, mert nincs nagyobb áldás a gyereknevelésben annál, ha a szülői intelmek kamaszodó, vagy nagyobb gyermekeiknél is meghallgatásra találnak.

A pincsovi rabbi Mordecháj, a lublini Látó

a házat érő csapások között. Az ember kapcsán azt olvassuk: „vigyék Áronhoz a paphoz, vagy egyik fiához a papok közül. És a pap nézze meg a sebet...”(13:2-3), amiből következik, hogy nem kellett elmesélni a papnak, hogy mi történt pontosan, mert a kohén magától meglátta a problémát és eldöntötte, hogyan kell rendbe hozni.

A házat ért csapásnál másként fogalmaz a Tóra: „akkor jöjjön akié a ház, és mondja el a kohénak mondván: úgy látszik, hogy poklosság van a házban”(14:35). Nem véletlenül hangsúlyozza a szöveg, hogy „mondja el a kohénak”, hanem azért,

mert az ember házat érő nehézségekről be kell számolni a papnak, hogy megtalálhassa a gyógyulás módját. A kohénak ügyelnie kellett a szemére, mert a misnai előírás (Negám 2:3) szerint a „az egyik szemére vak kohén ne nézzen a csapásokra”. Tágabb értelemben: az olyan ember, aki csak a rosszat látja („egyik szemére vak”) embertársaiiban, az nem tud gyógyítani. Ahogyan a Talmud (Sábát 127b) fogalmaz: „aki érdemei alapján ítéli meg társát, azt érdemei alapján fogják megítélni”. „Ez legyen a poklosnak tana tisztulása napján, vitessék el a kohénhoz. És menjen ki a kohén a táboron kívülre és nézze meg a

(rabbi Jákov Jichák Hurvitz) tanítványa fiatal éveiben nehéz anyagi körülmények közt élt. Minden alkalommal, amikor felkereste mestert, a felesége a lelkére kötötte, hogy számoljon be ínséges helyzetéről, és kérjen tanácsot, illetve áldást sorsuk jobbra fordulásáért. Igen ám, de mire rabbi Mordecháj megérkezett, már elfelejtkezett problémáiról, csak az foglalkoztatta, hogy Tórát tanuljon a korszak kiemelkedő emberének ajkáról, a pénz eszébe sem jutott. Egy idő után azonban már tarthatatlanná vált a helyzet, és az asszony - bölcs belátással - úgy döntött, hogy elkíséri férjét a Látóhoz. Ennek köszönhetően férje nem feledkezett el jövedele más céljáról, és a cádik elé kerülve beszámolt anyagi gondjairól. A Látó szelíd megrovással a hangjában megkérdezte: miért hallgattál, miért nem fedted fel előttem nehézségeidet? Arra gondoltam - hangozott a válasz - nem illik ilyen problémákkal terhelnem mesteremet. Erre a rabbi tanítással válaszolt: „amint arra te is jól emlékszel, a csapásoknál különbséget teszünk az embert, illetve

kohén és íme, meggyógyult a poklos sérelem a pokloson”(14:2-3).

Adódik a kérdés: ha a poklost el kell vinni a kohénhoz „tisztulása napján”, akkor miért kell a kohénak kimenni a „táboron kívülre”, a poklos (átmeneti) lakhelyére? Izrael bölcsseinek egybehangzó véleménye szerint párásánk kezdő mondataiból általános érvényű tanulságokat vonhatunk le, nem kizárólag a poklosság témakörében. Minden betegséggel kapcsolatban igaz: miként a beteg embernek meg kell tennie minden tőle telhetőt felépülése érdekében, ugyanúgy köteles az orvos is tudása legjavát nyújtani gyógyító munkája során.

Másik közelítés szerint a Tóra e helyen minden szellemi vezetőnek üzen: néha előfordul, hogy tömegesen keresik fel tanácsért, azonban vannak időszakok, amikor a segítségre szorulóknak nem közelednek hozzá, hanem meszse, „a táboron kívül” tartózkodnak. Ilyen esetekben nem ülhet tétlenül, hanem neki kell megtalálni őket.

Sábát sálom!

Helyes megfejtést küldtek be:

Binder Vera - Ashdod
 Ezri Edith és Pista
 Farkas Ferenc - Netanja
 Friedmann Alice - Hadera
 Friedmann Idus - Kirját Bialik
 Friedmann Richárd - Bat-Jam
 Hár Koháv Lili - Ramat-Gan
 Horovitz Imre - Karmiel
 Kocsis Mária - Jeruzsálem
 Kreisler Gábor - Debrecen
 Navon Sarah és Shmuel - Árád
 Nikolényi Csaba - Montréal
 Sárga Olga - Hod HaSharon
 Zer Veronika és Györgyi - Jeruzsálem
 Kérjük megfejtéseiket postán az Új Kelet, 49382 Petah-Tikva, Tsirlson 25. címre küldjék el.
 Faxon a 077/7282750-es számon várjuk a jó megoldást.
 Email címünk: ujkelet@gmail.com

Múlt heti rejtvényünk helyes megfejtése:
AKKOR NEM TIZENNEGYEDIK, HANEM TIZEDIK LAJOS KORABELI!

Kérdések:

1. Az omerszámlálás célja, hogy Peszách ünnepét összekössük Sávuot ünnepével. Mire utal az omer szó a számlálás elnevezésében?
2. A Nahal Mearot Nemzeti Park szépsége mellett kultúrtörténeti szempontból is jelentős, mivel a barlangokban talált leletek szerint a barlangban ötezer évvel ezelőtt emberek éltek. Mikor választották a területet a Világörökség részévé?
3. Az 563 éve született feltaláló és művész Leonardo Da Vinci sokoldalú tehetség - festő, matematikus, feltaláló, építész, hadmérnök, anatonómus, szobrász, zeneszerző, költő és író volt. Milyen repüléssel kapcsolatos találmánya ismert?
4. Melyik a város, amelyet fontos kulturális szerepe miatt gyakran „az Elba Firenzéjének” (Elbflorenz) neveznek?
5. Ki az alábbi vers költője? „Tedd a kezed/homlokomra,/mintha kezéd/kezem volna./Úgy őrizz, mint/ki gyilkolna,/mintha éltem/élted volna./Úgy szeress, mint/ha jó volna,/mintha szívem/szíved volna”
6. Ki a szerzője az első magyar operettnak, amelyet külföldön is bemutattak?
7. Hol található a legnagyobb és legrégebbi palota a világon?
8. Ki az az úszóbajnok, aki hat világcsúccsal is büszkélkedhet?
9. A földieper (Tut) közkedvelt, koránérő gyümölcs Izraelben. Hogyan használják vadonélő

1		AMPER, RÖVIDEN DUMÁS TESTÖRE!	SZERZETES PAP	TORNAELEMI	EZEN A HELYEN	FAKÍROK SZKANDERE							
SALÁTA-IZESÍTŐ BOGYÓ													
VALAKI FELE ÉPÜLET ATAD				TISZTELT, RÖVIDEN SELYEM-SZÖVET									
DAL KÖZEPEI SZOBROT ÁLLIT								KÖLTŐ, MŰFORDÍTÓ (ÁRPÁD)					
KÖNNYEK KÖZÖTT BÚCSÚZTATÓ						ÓZD HATÁRAI	IDŐ-KÖZBEN	PENGETŐS HANGSZER	BUTYKOSBAN VANI	KENYERET ZSÍROZ			
KÉT-JEGYŰ BETŰ			LEHE-TŐSÉG			2	ZÁGRÁB FOLYOJA						
IRNI KEZDI TÁPLÁL		LEGELŐ, KASZÁLÓ NYAKON CSÍP					SÓS (TALAJ) KEZDŐ-PONT						
				IDESZÁLLITTAT AZ EGYIK ÉGTÁJ						ASSZONY-NÉV KÉPZŐJE BOTVÉGI			
ENERGIA, RÖVIDEN					FENTRŐL NÉZHETI ZOLTÁN, BECEZVE						LITER, RÖVIDEN TEST-EDZÉS		
ÚT, FASORRAL										SÁV SZELEI	ENERGIA		
NORVÉG ÉS FRANCIA AUTÓJEL			DOHÁNY-ÁRU GUMI-TÖMLŐ										
ÖSZTÖKÉL FEJTÉGETŐ									EMÉSZ-TÖNEDV TŰZET SZÜNTET				
							LAKO-MÁZIK, RÉGIESEN ŰGETÉS						
FÉLTŐI A TÖB-BES SZÁM JELE		AMELY SZEMÉLY VÍZBEN ÁLLAS					TESLA, RÖVIDEN ŰTSZAKASZ	SAVANYÚ VINKÓ EBBE AZ IRÁNYBA					
SZEL A KENYÉR-BŐL				KÉP RÁMÁJA AZ EGYIK ALAPSZÍN						AZONOS BETŰK IFJABB, RÖVIDEN			
BELÜL ZIZEGI TRÓPUSI NOVÉNY			ÁZSIAI ORSZÁG VÍZ-PARTOKI						RÓMAI 1-ES SN A VEGYJELE		SATU PÁROS BETŰI		
					GYŰJTŐS ÉSZAK, RÖVIDEN							A MŰLT IDŐ EGYIK JELE	
HATÁRO-ZOTT NEVELŐ	A												

TANÁR ÚR KÉREM

rokonát, a számócat a népi gyógyászatban?

Válaszok:

1. A számlálás kezdete arra a napra - Peszách második napjára - esik, amelyen egy bizonyos mennyiségű (omernyi) árpát le kellett aratni, és áldozatként a Templomba vinni, az egész időszak Szfirát HáOmer, „az omer számlálása” néven vált ismertté.
2. Az Észak-Izraelben, Haifán, a Carmel-hegyen található Nahal Me'arot barlangokat 2012-ben az UNESCO a Világörökség részévé választotta. Négy barlang látogatható, a Me'arat HaTnur (a Sütő-barlang), Me'arat HaGamal (Teve-barlang), Mearat HaNahal (a Folyó-barlang) és a Me'arat HaGedi (a Kecske-barlang).
3. Leonardo egész életében hű maradt a rajzolás, festés és szobrászat gyakorlásához, de emellett elmélyült az anatómia ismeretek kiszélesítésében, katonai és műszaki tudományokban, az építészet, a folyadékok mechanikája, a ballisztika és az optika kérdéseit is kutatta. Tanulmányozta a repülést, ő tervezett először a mai helikopterhez hasonló eszközt, s feltalálta a siklóernyőt is.
4. Drezda városa, amelyet a második világháború után szinte teljesen újjá kellett építeni. A kulturális örökségekben bővelkedő város a német szövetségi állam, Szászország délkeleti

részén terül el, az Elba folyó partján.

5. József Attila, aki 1905 április 11-én született. Tedd a kezéd homlokomra c. versét Vágó Mártához írta, akivel 1928 nyarán ismerkedett meg a költő.
6. Huszka Jenő első színpadi művének premierje 1898-ban volt Tilos a bemenet! címmel. A fiatal operettszerző ekkoriban találkozott az akkor még ismeretlen Fedák Sárival, és neki írta következő darabját, az 1902. december 20-án bemutatott Bob herceg-et, amely hatalmas siker lett, és külföldön is műsorra tűzték.
7. A Topkapi palota Isztambulban, mely egykor az Oszmán Birodalom szultánjainak és a török kormányoknak a hivatalos székhelye volt, ma pedig múzeumként működik. A Márvány-tengerre, a Boszporuszra és az Aranyzarvra néző gyönyörű palotát öt kilométeres kőfal és 27 torony veszi körül.
8. Az 1927. április 3-án született Székely Éva, aki első felnőtt bajnokságát 1940-ben nyerte. Az 1952-es olimpián kétszáz méteres mel-lúszásban első helyen végzett, majd ugyanebben az úszásnembben 1956-ban ezüstérmes lett az olimpián. 1960-ban fejezte be úszópályafutását, majd szakadói diplomát szerzett.
9. A számóca apró, piros gyümölcsje nagyon finom és egészséges. Ezenkívül még a számóca levelei is hasznosak. Kellemes ízű gyógyteát főznek belőle, vagy teakeverékekhez adják. Hasznos cukorbetegség és bélhurut ellen és méregtelenítő hatása is jelentős.

KENYÉRRE KENHETŐ KRÉMEK

Balázs Ibi heti receptajánlata

Padlizsánkrém

Hozzávalók: 2 padlizsán, 1 evőkanál mustár, 50g vaj, őrölt paprika, só, bors, fokhagyma krém, olaj.

Elkészítése: A padlizsánt 1 cm-es karrákra vágjuk és serpenyőben kevés olajon mindkét oldalukat megsüssük. A meleg szeleteket robotgépbe tesszük és hozzá adjuk a mustárt, vaját, piros paprikát, sót, borsot, fokhagyma krémet és durva állagúra daráljuk. Hűtőben hagyjuk 1 órát, hogy összeérjen.

Gombakrém

Hozzávalók: 1 hagyma, 500g gomba, fokhagymapor, kakukkfű, rozsmaring, oregánó, 2 evőkanál tönkölybúzaliszt, olaj, só, 50g vaj.

Elkészítése: A gombát és a hagymát tisztítás után, apróra vágjuk. Kevés olajon aranyárgára pároljuk a hagymát, majd hozzáadjuk a gombát. Megsózzuk, és addig pároljuk még a levét elfőli. Hozzáadjuk a vaját, és a fűszereket. Kicsit összefőzzük és hozzá adjuk a lisztet, ezzel összesűsítjük, ha kell, kevés vizet teszünk hozzá. Addig főzzük még sűrű nem lesz.

Tojáskrém

Hozzávalók: 4 tojás, 1 evőkanál mustár, 1 hagyma, só, bors, 2 evőkanál tejföl.

Elkészítése: A tojásokat megfőzzük, amíg hűl, addig a hagymát nagyon apróra összevágjuk és besózzuk. A kihűlt, megpucolt tojásokat nagyon apróra összevágjuk, vagy villával összetörjük. Hozzá adjuk a sózott hagymát, és ízesítjük a mustárral, borssal, és a tejföllel. Alaposan összekeverjük.

Hamis májpástétom lencséből

Hozzávalók: 500g lencse, 2 hagyma, 1db babérlevél, 4db szegfűszeg, só, bors, 3 gerezd fokhagyma, 1/2 citrom reszelt héja, rozsmaring, majoranna, kakukkfű, olaj.

Elkészítése: A lencsét néhány órára vagy akár éjszakára beáztatjuk. Az egyik hagymát bevagdadjuk, amelybe beleszúrjuk a babérlevelet és a szegfűszeget. Így tesszük a lencse mellé, megsózzuk és mindent kb. 20 percig főzzük. Egy serpenyőben apróra vágott hagymát pirítunk néhány gerezd fokhagymával, kevés olajon. Ha megpirult, citromhéjat reszelünk hozzá, rozsmaringot, majorannát, kevés kakukkfűvet adunk hozzá és finoman továbbpirítjuk. Ha kész, a lencsét leszűrjük, kidobjuk a fűszeres hagymát és turmixban összedolgozzuk a lencsét és a hagymás fűszereket. Teljesen májkrém íze van, ami kenyérra kenve, zöldségekkel fogyasztva nagyon finom.

Napraforgókrém

Hozzávalók: 300g hántolt napraforgó, 50g vaj, 1 fokhagyma, oregánó, só.

Elkészítése: Hántolt napraforgót teflon serpenyőben megpirítunk. Ha kész, aprítógépben összeőröljük, adunk hozzá vaját, oregánót, sót és a sütőben előre megsütitött 1 egész fej fokhagymát. A fokhagyma megsütésének módja: Az egész fokhagymafej felső csücskét levágjuk, alufóliás tálcára tesszük, a gerezdek közé öntünk egy kevés olíva olajat, és betesszük a sütőbe. Ha megsült, a gerezdekből egyenként kiszedjük a fokhagymát.

Fedezd fel a héber nyelvet!

Álljunk meg egy percre

Az ÁJIN - CÁDI - RÉS (א-ב-ג) a megállásra, leállásra, megállításhoz kapcsolódó kifejezések gyöke.

Az ácar (אָר) ige megállítást, leállítást, és - letartóztatást jelent. Felszólító módját mindenki ismeri, aki járművet vezet, a megállásra kötelező ÁCOR (אָר), azaz STOP-táblákról.

Az ócer (אָר) kijárási tilalmat jelent, a máácár (מָאָר) letartóztatást. Az ácur (אָר) a letartóztatott, őrizetbe vett személyt; ha nőnemű az illető, akkor ácurá (אָרָה). Viszszaható alakja a neecár (נָעָר), nőnemben neecrá (נָעָרָה), aminek magyar fordítása „le lett tartóztatva”, vagy „le lett állítva”.

Az ácirá (אָרָה) leállítás. A rádió az esős napokon gyakran figyelmezteti a vezetőket,

hogy síkos utakon tartózkodjanak a hirtelen fékezéstől-megállástól, ami héberül ácirá pit'omit (אָרָה פְּתוּמִית).

Az ácirut (אָרִיט) székrekedést jelent.

Megállásra céloz a „lélegzet-visszafojtva” kifejezés is, amit a héber a bin'simá ácurá

(בְּנִשְׁמָה עֲצוּרָה) szófordulattal ad vissza. Az ehhez hasonló értelmű océr nesimá (אָרִיט נִשְׁמָה) azt jelenti, hogy lélegzetelállító.

A mássalhangzó jelentésű icur (אָרִיט) a garattal, a nyelvvel vagy a fogakkal képzett hangzók képzésében a pillanatnyi megállásra céloz.

Az áceret (אָרִיט) gyűlést jelent, az áceret-ám (אָרִיט-עַם) népgyűlést. A S'mini áceret (אָרִיט) a Szukot ünnep nyolcadik napja, amiről Mózes 4. könyvében (29:35) olvashatunk: „A nyolcadik napon gyülekezést tartatok” (בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי עֲצַרְתָּ תְהִיָּה לָכֶם).i.

Halmos László

Héber nyelvtanítás: 052-3260834
izraeli@level.com

MŰSORAJÁNLÓ

Április 16. csütörtök	Április 17. péntek	Április 18. szombat	Április 19. vasárnap	22:55 HOgy volt?! 00:00 WTCC Túraautó VB
<p>TV1</p> <p>16:30 Nili Banaj</p> <p>16:08 Juszla Carmin</p> <p>16:14 Álomvilág</p> <p>16:26 Hírek gyerekeknek</p> <p>17:30 A csillagok fénye</p> <p>18:00 Hangok a múltból</p> <p>19:00 Helyi zaj</p> <p>19:30 Megható lelkek</p> <p>20:00 Ünnepi hírek</p> <p>20:15 A zsidók országában</p> <p>21:00 Kozliszik eset</p> <p>22:00 A remény gyermekei</p> <p>23:45 Hírek</p> <p>TV2</p> <p>06:20 A reggel világa</p> <p>09:00 A nap hívása</p> <p>10:00 Díszszemle</p> <p>10:30 Mi az a múzsa</p> <p>11:00 101-es szoba</p> <p>11:30 Flashback</p> <p>12:00 Izraeli hullámsáv</p> <p>12:30 Shai Jahad</p> <p>13:00 Köszönet</p> <p>13:30 Aktuálisokról arabul</p> <p>14:00 Toker, délben</p> <p>15:00 Ünneplés</p> <p>16:00 Erről beszélünk</p> <p>17:30 A Kameri színpadán</p> <p>18:30 Felújítás</p> <p>19:15 A kulisszák mögött</p> <p>19:58 Híradó</p> <p>21:00 A végső játszma</p> <p>22:30 Azok az éjszakák</p> <p>00:00 Az éjszaka hírei</p> <p>DUNA TV</p> <p>06:50 Hajnali gondolatok</p> <p>07:00 Rondo</p> <p>07:30 Alpok-Duna-Adria</p> <p>08:00 Híradó</p> <p>08:20 Charly, majom a családban</p> <p>09:10 Jamie 15 perces kajái</p> <p>09:40 Don Matteo</p> <p>10:40 A szenvedélyek lángjai</p> <p>11:30 Család barát</p> <p>13:00 Híradó</p> <p>13:45 Jamie 15 perces kajái</p> <p>14:15 Kívánságkosár</p> <p>16:05 Lola</p> <p>16:55 Charly, majom a családban</p> <p>17:40 Szerencse híradó</p> <p>18:00 Ridikül</p> <p>19:00 Híradó</p> <p>19:20 Dunasport</p> <p>19:30 Don Matteo</p> <p>20:30 Szívek doktora</p> <p>21:15 Fábry</p> <p>22:40 Munkaügyek</p> <p>23:10 Római helyszínelők</p> <p>00:05 kult.hu</p>	<p>TV1</p> <p>07:30 Gyermekműsorok</p> <p>10:00 Lehet másképp</p> <p>11:00 Történetmesélők</p> <p>12:00 Édes Kineret</p> <p>13:30 Helyi zaj</p> <p>14:00 Sale Sabathi</p> <p>14:45 Tesztvezetés</p> <p>15:15 Hatvan perc</p> <p>16:05 Ehud Moner</p> <p>18:00 Így történt</p> <p>18:30 Szombatfogadás</p> <p>19:00 Így történt</p> <p>19:58 Napló</p> <p>21:00 Armageddon</p> <p>23:30 Hangok a múltból</p> <p>TV2</p> <p>06:30 Történetmesélők</p> <p>07:30 Ünneplés</p> <p>09:15 Felújítás</p> <p>09:45 Aranyketrec</p> <p>11:00 Habima</p> <p>12:00 Izraeli hullámsáv</p> <p>12:30 Keresés</p> <p>13:30 Sai Li otthona</p> <p>14:00 Toker, délben</p> <p>15:00 Erről beszélünk</p> <p>16:15 Felújítás</p> <p>16:45 Elrontottak</p> <p>18:30 Történetmesélők</p> <p>19:30 Segev konyhájában</p> <p>19:58 Péntek esti stúdió</p> <p>20:30 Cipi Shavit</p> <p>23:00 Ünneplés</p> <p>23:30 Zenészek</p> <p>DUNA TV</p> <p>06:50 Hajnali gondolatok</p> <p>07:00 P'amende</p> <p>07:25 Hazajáró</p> <p>08:00 Híradó</p> <p>08:20 Charly, majom a családban</p> <p>09:10 Jamie 15 perces kajái</p> <p>09:40 Don Matteo</p> <p>10:40 A szenvedélyek lángjai</p> <p>11:25 Család barát</p> <p>13:00 Híradó</p> <p>13:45 Jamie 15 perces kajái</p> <p>14:15 Kívánságkosár</p> <p>16:20 Lola</p> <p>17:05 Charly, majom a családban</p> <p>18:00 Ridikül</p> <p>19:00 Híradó</p> <p>19:20 Dunasport</p> <p>19:35 Labdarúgás</p> <p>22:00 King</p> <p><i>Gyilkossági nyomozás egy gazdag környéken.</i></p> <p>22:50 Szeretettel Hollywoodból</p> <p>23:20 Forma-1 Nagydíj Bahrein</p>	<p>TV1</p> <p>07:30 Gyermekműsorok</p> <p>10:00 Gingi</p> <p>11:00 Történetmesélők</p> <p>12:00 Mábát seni</p> <p>13:00 Einstein a Szentföldön</p> <p>14:00 Zenészek</p> <p>14:45 Tesztvezetés</p> <p>15:15 Hatvan perc</p> <p>16:00 Glóbusz</p> <p>17:00 Hírek</p> <p>17:30 Telecinema</p> <p>18:00 A séf segítségével</p> <p>18:55 Szombatfogadás Dov Elbaummal</p> <p>19:25 Megható lelkek</p> <p>19:58 A szombat hírei</p> <p>21:00 Világlátó</p> <p>22:00 Az Eurovízió 60 éve</p> <p>23:30 Három perc Európa</p> <p>TV2</p> <p>06:00 Itt Izraelben</p> <p>07:30 Jaffa Jarkoni</p> <p>09:15 Felújítás</p> <p>09:45 Aranyketrec</p> <p>11:00 Azt mondják itt volt</p> <p>11:30 Lelki beszélgetés</p> <p>12:00 Izrael felfedezése</p> <p>12:30 Fokozott keresés</p> <p>13:30 Maraton</p> <p>14:00 Az utolsó előadás</p> <p>15:45 Felújítás</p> <p>16:15 A legjobb itthon</p> <p>17:45 Fuss a millióért</p> <p>19:15 A kulisszák mögött</p> <p>19:58 Híradó</p> <p>21:00 Randevú a sötétben</p> <p>22:30 Betölteni az űrt</p> <p>DUNA TV</p> <p>06:50 Hajnali gondolatok</p> <p>07:00 Öt kontinens</p> <p>07:25 Vízitúra</p> <p>08:00 Híradó</p> <p>08:30 Család-barát</p> <p>10:05 Step Up</p> <p><i>A nehezen kezelhető srác Tyler Gage, a táncparkett ördöge.</i></p> <p>12:00 Hazajáról</p> <p>12:30 Csodabogár</p> <p>13:00 Híradó</p> <p>13:45 WTCC magazin</p> <p>14:10 Noé barátai</p> <p>14:45 Labdarúgás</p> <p>17:10 Térkép</p> <p>17:45 Forma-1 Bahrein</p> <p>19:35 Szerencse Szombat</p> <p>20:30 Híradó</p> <p>21:00 Nero Wolfe rejtélyei</p> <p>22:45 Halj meg máskor!</p> <p><i>A James Bond-sorozat 40-dik évfordulójára készült filmben, a 007-es ügynök az Észak- és Dél-Korea közötti acsarkodásban vesz részt.</i></p>	<p>TV1</p> <p>15:30 Gingi</p> <p>16:00 Kiszolgálás nélkül</p> <p>16:30 Zöldpark</p> <p>17:34 Híradó gyerekeknek</p> <p>18:00 Aktuália</p> <p>19:00 Rádás</p> <p>19:58 Mabat</p> <p>21:00 Kosárlabda</p> <p>23:00 Törvény és rend</p> <p>TV2</p> <p>06:25 Szivárványreggel</p> <p>09:05 Mit szóltok hozzá?</p> <p>10:05 A létező legfinomabb</p> <p>10:55 Mindenki szakács akar lenni</p> <p>12:15 A város íze</p> <p>12:45 Együtt, vagy külön</p> <p>13:15 Nyitott vonalak</p> <p>13:45 Dan és Mozli</p> <p>14:15 Állatok</p> <p>14:30 Kíváncsiskodók</p> <p>15:00 Hírek</p> <p>15:45 Közös számla</p> <p>16:45 Első kiadás</p> <p>17:30 Rendet teszünk</p> <p>18:00 Hatórási vendégünk</p> <p>18:50 Sztárok</p> <p>19:58 Hírek</p> <p>21:00 Tények 2015</p> <p>22:10 Párok</p> <p>23:15 Éjszakai emberek</p> <p>23:45 Az éjszaka hírei</p> <p>DUNA TV</p> <p>06:50 Hajnali gondolatok</p> <p>06:55 Vatikáni híradó</p> <p>07:25 Tábori lelkészek az I. világháborúban</p> <p>08:00 Híradó</p> <p>08:30 Család-barát</p> <p>10:00 Isten kezében</p> <p>10:25 Engedjétek hozzám a gyermekeket</p> <p>10:35 Katolikus krónika</p> <p>11:05 Új nemzedék</p> <p>11:30 Baptista magazin</p> <p>12:00 Az utódok reménysége</p> <p>12:30 Tanúságtevők</p> <p>13:00 Híradó</p> <p>13:50 Hagyaték</p> <p>14:20 Sport7</p> <p>14:55 Szerelmes földrajz</p> <p>15:30 Gasztroangyal</p> <p>16:25 Méltóságos kisasszony</p> <p><i>Monori Horváth Gábor orvos elmegy a Bartos kastélyba pénzt keresni, hogy gyáros édesapjától független lehessen.</i></p> <p>17:45 Forma-1 Bahrein</p> <p>20:30 Híradó</p> <p>21:05 Magyarország, szeretlek!</p> <p>22:00 Kossuthkifli</p>	<p>Április 20. hétfő</p> <p>TV1</p> <p>15:30 Gingi</p> <p>16:00 Álomvilág</p> <p>16:25 Első kiadás</p> <p>16:50 Mormogás</p> <p>17:34 Híradó gyerekeknek</p> <p>18:00 Aktuália</p> <p>19:00 Rádás</p> <p>19:58 Mábát</p> <p>20:40 Futball</p> <p>23:30 Hírek</p> <p>TV2</p> <p>06:25 Szivárványreggel</p> <p>09:05 Mit szóltok hozzá?</p> <p>10:05 A létező legfinomabb</p> <p>10:55 Hét nap - hét étel</p> <p>12:10 Sütés-főzés</p> <p>12:45 Kneszet</p> <p>13:15 Időn túl</p> <p>13:45 Dan és Mozli</p> <p>14:00 Áldott pillanat</p> <p>14:30 Kíváncsiskodók</p> <p>15:00 Választások</p> <p>15:15 Gil Hovav</p> <p>15:45 Közös számla</p> <p>16:45 Első kiadás</p> <p>17:30 Rendet teszünk</p> <p>18:00 Hatórási vendégünk</p> <p>18:50 Sztárok</p> <p>19:58 Hírek</p> <p>21:00 Kilenc hónap</p> <p>23:15 Éjszakai emberek</p> <p>23:30 Az éjszaka hírei</p> <p>DUNA TV</p> <p>06:50 Hajnali gondolatok</p> <p>06:55 Roma magazin</p> <p>07:25 Domovina</p> <p>08:00 Híradó</p> <p>08:25 Charly, majom a családban</p> <p>09:10 Jamie 15 perces kajái</p> <p>09:45 Mesélő cégtáblák</p> <p>10:15 Világörökség</p> <p>10:30 A szenvedélyek lángjai</p> <p>11:20 Család-barát</p> <p>13:00 Híradó</p> <p>13:45 Jamie 15 perces kajái</p> <p>14:15 Kívánságkosár</p> <p>16:25 Lola</p> <p>17:10 Charly, majom a családban</p> <p>18:00 Ridikül</p> <p>19:00 Híradó</p> <p>19:35 Don Matteo</p> <p>20:40 Brown atya</p> <p>21:35 Kékfény</p> <p>22:35 Babel - Hesnával a világ</p> <p><i>Az erőszak dilemmája</i></p> <p>23:30 Út a háborúba</p> <p>00:25 Müller Árpád festő</p>

Április 21. kedd

TV1
15:30 Gingi
16:00 Állatmentés
16:25 Híradó gyerekeknek
16:50 Csillagfény
18:00 Aktuália
19:00 Rádás
19:58 Mábát
21:00 Az ember, aki megmentette a Louvre-t
22:00 Politika
23:00 Ujjongás
23:30 Hírek

TV2
06:25 Szivárványreggel
10:03 A létező legfinomabb
10:55 Hét nap, hét étel
12:45 Tengeralattjáró
13:15 Harmadik olvasat
13:45 Dan és Mozli
15:45 Közös számla
16:45 Első kiadás
17:30 Rendet teszünk
18:00 Hatórási vendégünk
18:50 Sztárok
21:00 Ototo
22:00 Fordított
22:55 Éjszakai emberek
23:35 Az éjszaka hírei

DUNA TV
06:50 Hajnali gondolatok
06:55 Srpski Ekran
07:25 Unser Bildschirm
08:00 Híradó
08:20 Charly, a majom
09:10 Jamie 15 perces kajái
09:40 Don Matteo
10:40 A szenvedélyek lángjai
11:30 Család-barát
13:00 Híradó
13:45 Jamie 15 perces kajái
14:15 Kívánságkosár
16:20 Lola
17:05 Charly, majom a családban
18:00 Ridikül
19:00 Híradó
19:30 Don Matteo
20:35 Rex felügyelő
21:25 Önök kérték
22:25 Truman Show

Április 22. szerda

TV1
15:30 Gingi
16:25 Híradó gyerekeknek
16:53 Mormogások
17:34 Híradó gyerekeknek
18:00 Aktuália
19:00 Rádás
19:58 Mábát
21:20 Élet-halál kérdései
22:20 Csendes sikolyok
23:20 Dráma
23:50 Hírek

TV2
06:20 A reggel világa
09:00 A nap hívása
11:00 Erről beszélünk
12:30 Közvélemény
13:00 A politika világa
13:30 Biztos recept
14:30 Kíváncsiskodók
15:00 A nap hívása
16:45 Első kiadás
17:30 Rendet teszünk
18:00 Hatórási vendégünk
19:00 Kidon és Ben Szimon
19:58 Híradó
21:15 Mentővonat

22:10 Az ellenségem a társam
23:05 Levél a múltból
DUNA TV
07:00 Horvát krónika
07:30 Ecranul Nostru
08:00 Híradó
08:20 Charly, majom a családban
09:10 Jamie 15 perces kajái
09:40 Don Matteo
10:40 A szenvedélyek lángjai
11:30 Család-barát
13:00 Híradó
13:45 Jamie 15 perces kajái
14:15 Kívánságkosár
16:20 Lola
17:05 Charly, majom a családban
18:00 Ridikül
19:00 Híradó
19:30 Don Matteo
20:30 Párizsi helyszínelők
21:40 Szabadság tér 1989
22:25 Fapad
22:55 Gran Hotel

Csete Bea pontosan két évtizede, vidéken lépett be a televízió és rádió világába, hat évre rá már a Magyar Televízió híradóját vezette. Ezután a Főtér, a Napi mozaik, a Ma Reggel következett, áprilistól pedig műsorvezetőként csatlakozott a megújuló Térkép stábjához.

Jamie 15 perces kajái főzőműsor hétfőn ebéd után kezdődik. Rohanó világunkban érdemes mindenkinek megtanulnia e könnyen elkészíthető étkek kulinariáit. A konyhai ötletek változatosak, finomak, és alapanyagait pedig könnyű beszerezni. E receptek praktikusak is, hiszen, amikor este hazaérünk, már nehezebb egy időigényes „menü” elkészítése (Duna 14.45).
Kedden a Truman Show című amerikai filmet ajánlom figyelmükbe. Az 1998-ban készült moziban Jim Carrey játssza a főszerepet. A mimikáival, túlzásaival divatosá vált kanadai színész a megrendítő alkotásban egy bezárt, mesterséges világban élő fiatalembert alakít (Duna 23.25).
A Ridikülben, e nagyon kedves műsorban magam is megfordultam vendégként. A magazin titka: a műsorvezető, Jakupcsek Gabriella őszinte érdeklődése, valamint, hogy az egyórás adás soha nem esik be a „bulvár” csapdájába (szerda, Duna 18.00).

Az olvasóknak nem kellek...

Heti csillagjósolás

Kos (03.21.-04.20.)
Az Uránusz a Kos jegyében látható, jó fényzögben a Jupiterrel. Ez felgyorsítja az életét. Ez a hét gyönyörűnek ígérkezik. Tombol a szerelem!

Bika (04.21.-05.21.)
Az egyik szerelmi bolygó, a Mars, még mindig a Bika jegyében áll, ha még egyedülálló, komoly esélyei látszanak arra, hogy új partnert találjon magának. A régi, kihűlőfélben lévő kapcsolatokba visszatérhet a szerelem varázsa.

Ikrek (05.22.-06.21.)
Mindenne számíthat ezen a héten, csak komoly drámákra nem. Az alaphangulat egyértelműen pozitív, nagyon jó hét áll ön előtt, de nem szabad elaprózni magát, mert a Szaturnusz szembenállása megbüntetné ezért.

Rák (06.22.-07.22.)
A csillagok hozzásegítik egy csodaszép, szerelmes héthez. A Hold a Halak jegyéből indul, és mély érzelmeket ébreszt önben, a Merkúr segítséget nyújt az élet hétköznapi dolgaihoz is.

Oroszlán (07.23.-08.22.)
A Nap, mely az Oroszlán jegyének uralkodó bolygója, a legjobb arcát mutatja. A Vénusz csatlakozik hozzá, és ez komoly erőt ad önnek. Néha úgy érezheti, mintha a mesékből ismert hétmérföldes csizmát viselné, mindenkinél gyorsabb tud lenni.

Szűz (08.23.-09.22.)
A Merkúr és a Mars védő kíséretet biztosítanak önnek: minden jól sikerül a hivatásában, a gondolatai egy célra összpontosulnak, és nem engedik el azt, amíg el nem érte a célt.

Mérleg (09.23.-10. 22.)
A Nap és az Uránusz hatására tulajdonképpen semmi sem sikerülhet rosszul. Csak arra készüljön fel, hogy olyan helyzetekbe fog kerülni a héten, amelyekben gyorsan kell cselekednie.

Skorpió (10.23.-11. 21.)
Uralkodó bolygója, a Mars, a Bika jegyében áll, és megváltoztatja, ragyogóvá teszi az ön auráját. Legyen ez a hét a szerelemé, mert semmi más nem lehet ilyen fontos.

Nyilas (11.22.-12.20.)
A Szaturnusz a Nyilas jegyéből támadja a Vénuszt, a Jupiter azonban gondoskodik arról, hogy végül a pozitív dolgok kerüljenek túlsúlyba. Vigyázzon arra, hogy ne essen túlzásokba, és ne hajtsa túl magát.

Bak (12.21.-01.19.)
A Mars csodálatos fényzöveget vet a Bak jegyére, kézen fogja önt, és átvezeti ezen a héten. Csak nyitottnak kell lennie, és készen kell állnia a szerelemre. Keresse a szépséget, mert most megtalálhatja mindenütt: a természetben, a tavaszban és az emberekben is.

Vízöntő (01.20.-02.18.)
Sok bolygó dolgozik azon, hogy ön nagyon gyors tudjon lenni ezen a héten. Egy igazán jó hét áll ön előtt, csak arra kell vigyázni, hogy ne essen túlzásokba, és ne legyen könnyelmű.

Halak (02.19.-03.20.)
A Merkúr és a Mars jó fényzöveget vet a Halak jegyére, az üzleti dolgaiban is komoly segítséget nyújthat. Legyen figyelmes: olyan híreket, információkat hallhat, amelyekből komoly tőkét kovácsolhat.

A TELEVÍZIÓK MŰSORSZERKESZTŐSÉGEI FENNTARTJÁK A JOGOT, HOGY ELŐZETES BEJELENTÉS NÉLKÜL VÁLTOZTASSANAK MŰSORRENDJÜKÖN!
A **Kol Jisráel** magyar adását élőben, izraeli idő szerint 21 óra 45 perctől 22 óráig sugározzák a héber nyelvű „Reka” adón, a legjobb minőségben. Meghallgatható a rádiókészülékek ultrarövidhullámú (FM) sávjában, az alábbi frekvenciákon:
Észak- és Középső-Galilea - FM 88.5, Észak-Izrael és Cfát környéke - FM 94.4, Haifa peremvidéke - FM 88.8, Haifa belvárosa - FM 93.7, Haifától délre - FM 101.3, Netanja és a Jordán völgye - FM 104.8, Tel-Aviv és környéke - FM 101.3, Jeruzsálem - FM 101.3, Beér-Seva - FM 107.3.
Az adás interneten is követhető: a <http://www.intkolisrael.com> címen. A kábeltelevíziós hálózatokon is meghallgatható: HOT 312-es csatorna, YES 748-as csatorna.

GYERTYAGYÚJTÁS

2015. április 10.
5775. niszán 14.

Gyertyagyújtás:

Jeruzsálem 18:29
Tel-Aviv 18:44
Haifa 18:36

A szombat kimenete:

2015. április 11.
5775. niszán 15.

Jeruzsálem 19:42
Tel-Aviv 19:45
Haifa 19:45

SMINI

VALUTAÁRFOLYAMOK

USA dollár 3,9840 sekel
Euro 4,2117 sekel
Angol font 5,8374 sekel
Svájci frank 4,0772 sekel

ÚJ KELET FÜGGETLEN HETILAP

Főszerkesztő:

Erős-Hajdu Szilvia

Felelős kiadó:

Chaia és Georg Edri

Eheti számunk szerzői:

Avi ben Giora
Balázs Ibi
Breuer Péter
Csirák Csaba
Halmos László
Keller Tibor
dr. Kende György
Krasznai Éva
Nagy Timea
Peer Gideon
Róna Éva
Sándor Judit
Schnapp Lea
Singer Arje
Surányi J. András
Tarr Miriam

Tördelés:

Sly Design

A szerkesztőség címe:

49450 Petah Tikva
Tsirlson 25.

Tel: 052/7265-631

e-mail: ujkelet@gmail.com

Hirdetés és előfizetés:

050/534-5041

Nyomda:

Hádfusz Hechadás Ltd.
A szerkesztőség nem felel
a hirdetések tartalmáért.
Kéziratokat nem őrzünk
meg és nem küldünk vissza.

NABUCCO A TEL-AVIVI OPERÁBAN

Április 7-26 között látható a tel-avivi operában Verdi leghíresebb műve, a Nabucco. Az izraeli-olasz koprodukción színpadra állított darabban a Liegi-i Operaház művészei mellett izraeli sztárok is fellépnek. A karmester Daniel Oren.

A Nabucco Giuseppe Verdi egyik legnépszerűbb, négyfelvonásos operája. Szövegkönyvét Temistocle Solera írta Anicet-Bourgeois és Francis Cornu bibliai témájú története alapján. Ősbemutatójára 1842. március 9-én került sor a milánói Teatro alla Scalában. A Nabucco premierjének hatalmas sikerével Verdi az európai zeneszerzők élvonalába került. Öt éve, 2010 júniusában szintén Daniel Oren vezényletével csendültek fel a Nabucco dallamai, akkor a Maszada adott otthon a nagyszabású nemzetközi produkciónak.

A mű címszereplője, II. Nabú-kudurri-uszur, más néven Nabucco mint Jeruzsálem kegyetlen elpusztítója, és a zsidók rabságba hurcolója ismert. A darab leghíresebb kórusműve a Va' pensiero (Zsidók kórusa), mely hazafias szövege miatt az olaszok egyik kedvelt dala lett az 1848-as forradalom során.

A tel-avivi produkcióban a címszerepet négyes váltásban a romániai származású, Izraelben már többször fellépett, Ionut Pascu játsza, ebben a szerepben tündököl a szintén román származású Sebastian Catana és az olasz Alberto Gazale,

valamint a lengyel Rafal Siwek, akinek ez az első izraeli fellépése.

Zakariás szerepében a koreai származású Insung Sim-et és a Bohém életben már Izraelben is bemutatkozott Carlo Colombara hallgathatják meg. Az orosz származású Alexei Tanovitski operanékes szintén öt alkalommal kápráztatja majd el az izraeli közönséget Zakariásként.

Abigél szerepében az olasz Anna Pirozzi és a portugál Elisabete Matos valamint az orosz szoprán sztár Tatiana Melnychenko debütál Izraelben.

Szintén először áll színpadra Tel-Avivban a román származású Roxana Constantinescu, aki helyi opera csillagunkkal Na'ama Goldman-nal felváltva játsza Fenena szerepét. Az olasz Domenic Menini és Francesco Pittari Iszmail szerepében először mutatkozik be Izraelben.

A Tel-Aviv-i Operaház sokat foglalkoztatott csillagát Guy Mannheim tenort Abdaloként hallhatjuk. A produkcióban fellép az opera kórusa és a Rishon Letzion-i Izraeli Szimfónius Zenekar.

EHSz

KÖNNYÍTÉS A PALESZTIN AUTÓSOK SZÁMÁRA

Másfél évtizedes tilalom után több mint száz Izraelben dolgozó palesztin orvos ismét saját autójával járhat munkahelyére - közölte az NRG, a Maáriv című újság honlapja kedden.

A korlátlan közlekedést Izraelben palesztin rendszámú autókkal a Nyugati-part civil ügyeinek egyeztetéséért felelős Joáv Mordeháj tábornok engedélyezte a palesztin orvosok számára.

Több tucat palesztin doktort foglalkoztatnak a jeruzsálemi Hadassza, a petah-tikvai Belinszon vagy a tel-avivi Ihilov kórházban. Az orvosok tizenöt éve csakis a tömegközlekedést használhatták, mert nyugati-parti autóikkal nem léphettek be Izraelbe.

Mordeháj tábornok azt is bejelentette, hogy egy-két hónap múlva szélesíteni fogja a különleges engedélyek tulajdonosi körét: üzletemberek és kereskedők is korlátlanul közlekedhetnek majd palesztin

rendszámú kocsijaikkal Izraelben.

Ezzel további könnyítéseket vezettek be a korábbiak mellett, például az utóbbi időkben megengedték - palesztinokra vonatkozóan - az 55 évesnél idősebb férfiak és az ötven feletti nők Jeruzsálemben látogatását Izraelbe szóló belépési engedélyek nélkül.

Az új rendelkezésekkel egy időben azt is nyilvánosságra hozták, hogy Izrael egyezményt kötött két újabb közös ipartelep létrehozásáról Kalkília és Hebron mellett az Izrael biztonsági felügyelete alá tartozó úgynevezett C zónában.

A terror áldozatait és sérültjeit képviselő izraeli Almagor nevű szervezet válaszul tiltakozó közleményt adott ki, amely szerint „a palesztin járművek fokozatos beengedése aránytalan biztonsági kockázatot jelent. Ennek árát izraeli polgároknak kell megfizetniük, akik közül a múltban jó páran megsérültek támadó fegyverként használt palesztin járművektől.” MTI

SZÉGYEN

A nagy csinnadrattával meghirdetett 1 milliárdos kormányzati program ellenére ma több tízezer holokauszt túlélő tengeti életét mélyen a szegénységi küszöb alatt - derült ki a Ynet nemrég megjelent cikkéből. A napilap információi szerint ebben az esztendőben a költségvetési megszorítások miatt mintegy 30 százalékkal kevesebbet költ az állam a vészorkozak áldozatainak megsegítésére. A mintegy 190 ezer, még életben lévő vészorkozakot átélte honfitársunk átlagéletkora 83,3 év, egyharmaduk egyedül, segítség nélkül él. 45 ezren kevesebb mint havi négyezer sékelből kényserülnek fenntartani önmagukat. Sokan közülük bizony még ennél is kevesebb, csupán 2800 sékel szociális segítségre számíthatnak az államtól. A Holokauszt túlélőket Segítő Izraeli Szervezet információi szerint évente mintegy 60 ezren fordulnak hozzájuk különböző támogatásokért. A szervezet felmérése szerint a Soá áldozatainak negyede a magas lakhatási költségek miatt kénytelen éhezni, vagy lemondani a gyógyszeréről. Többezren arról számoltak be, hogy a hideg téli napokon sem tudtak befűtni. Tavaly havonta több mint ezer Soá túlélő hagyta itt e földi világot. Jó lenne, ha állami segítséggel sikerülne életük e utolsó szakaszát méltó körülmények között eltölteni.

Erős-Hajdu Szilvia

Ha bármely városban nem talál Új Keletet, hívja a BÁR céget, ahol megmondják, **HOL KAPHATÓ AZ ÚJSÁG**
Telefon: 03-607-0707